

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

7 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR INSTITUTIONELE EN BESTUURLIJKE HERVORMING EN AMBTENARENZAKEN

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het gebruik van Visa- en andere kredietkaarten door de Vlaamse regering en de Vlaamse instellingen en de eventuele invoering van een doorzichtig reglement inzake de betaling van zogenaamde kosten eigen aan het ambt

Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, en tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de Vlaamse invalshoek van de studie van de Europese Centrale Bank over de efficiëntie van de overheden van de Europese lidstaten

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de resultaten van het Overlegcomité van 22 september 2003

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de gevolgen voor Vlaanderen van de beslissingen op het Overlegcomité van 22 september 2003

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het toenemend gebruik van de term Wallonie-Bruxelles door de Franse Gemeenschap

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het stemrecht voor Vlamingen in het buitenland bij de verkiezingen van 2004

Vraag om uitleg van mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de organisatie van de verkiezingen van juni 2004 voor het Vlaams Parlement, voor Vlamingen in het buitenland

Bijlage

Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken

Dinsdag 7 oktober 2003

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.42 uur.*

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het gebruik van Visa- en andere kredietkaarten door de Vlaamse regering en de Vlaamse instellingen en de eventuele invoering van een doorzichtig reglement inzake de betaling van zogenaamde kosten eigen aan het ambt

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dewinter tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het gebruik van Visa- en andere kredietkaarten door de Vlaamse regering en de Vlaamse instellingen en de eventuele invoering van een doorzichtig reglement inzake de betaling van zogenaamde kosten eigen aan het ambt.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, u weet dat Vlaamse ministers een toch wel riant maandwedge hebben van ongeveer 10.000 euro. Uzelf en uw minister vice-president verdienen zelfs 11.400 euro. Bijkomend hebt u een huisvestingsvergoeding van 2.350 euro per maand, een huishoudkostenvergoeding van 876 euro per maand en een persoonlijke forfaitaire onkostenvergoeding van 2.500 euro per jaar. Voor uzelf en de minister vice-president bedraagt die vergoeding 5.000 euro per jaar. Dat is een hopelijk volledig overzicht van uw wedde en vergoedingen. U moet me verbeteren mocht dat niet zo zijn.

Toch vinden een aantal ministers het blijkbaar noodzakelijk om naast al die vergoedingen ook te kunnen beschikken over een kredietkaart. Het gaat over vijf ministers. Andere ministers blijken dat niet nodig te hebben. Ook worden die kaarten ge-

bruikt door een aantal kabinetten. De kosten verbonden aan het gebruik van deze kaarten worden ondergebracht in de begroting, meer bepaald onder de vermelding 'werkingskosten van het kabinet'. Het gaat telkens om vrij forse bedragen, die ik hier niet ga opnoemen, maar de bedragen kunnen jaarlijks oplopen tot tussen 235.000 euro en 370.000 euro per minister, al naargelang het kabinet.

Ik heb daar al een schriftelijke vraag over gesteld. U antwoordde me dat het gebruik van deze kaarten wordt geregeld door een aantal reglementen. U zei dat de ministers zich moeten houden aan de deontologische regels en aan de bepalingen van het statuut van de leden van de Vlaamse regering, het besluit tot organisatie van de kabinetten en de omzendbrief 1999/22 van de Vlaamse regering inzake de organisatie van de kabinetten. Bij het bekijken van deze documenten stelden we echter vast dat die geen enkel voorschrift bevatten wat de besteding van die kabinetsgelden betreft. Een duidelijk reglement inzake het gebruik van de kredietkaarten en een opportuniteitscontrole zijn er al evenmin.

Ik weet dat er een aantal controles zijn. Dat zei uw voorganger al in antwoord op een schriftelijke vraag. Zo worden de stukken ter betaling overgemaakt aan de administratie. De Cel Beheer Kabinetskredieten van deze administratie heeft een controle- en signaalfunctie. In laatste instantie kunnen de uitgaven ook nog eens worden gecontroleerd door het Rekenhof. Ook bij de interne audit van de Vlaamse Gemeenschap kunnen er, indien dat nodig wordt geacht, een aantal controles worden uitgevoerd. En dan zijn er natuurlijk ook nog de wetten van de rijkscomptabiliteit die hier van toepassing zijn.

Blijkbaar zijn er allerlei controlemogelijkheden. Toch vonden we – wantrouwig als we zijn – het nuttig om bij het Rekenhof een representatief staal van 1 jaar van deze uitgaven via kredietkaarten te

Dewinter

gaan bekijken. Een eerste opvallende vaststelling is dat een aantal ministers en kabinetten het zonder kredietkaart stellen, en een aantal andere dit instrument blijkbaar wel nodig hebben. Onderwijs gaf op 1 jaar tijd 27.755 euro uit via kredietkaarten, de minister vice-president 22.210 euro, de minister-president 18.059 euro, Economie 11.684 euro en Tewerkstelling 5.947 euro. In totaal werd op 1 jaar tijd het vrij indrukwekkende bedrag van 85.655 euro uitgegeven.

Kijken we dan naar de details van de uitgaven, dan blijkt inderdaad dat er geen echt sluitend reglement bestaat inzake wat wel en niet mag. Uw voorganger antwoordde op een aantal schriftelijke vragen terzake dat er in de praktijk enkel restaurant- of hotelkosten worden betaald met die kaarten. In werkelijkheid blijkt dat echter niet zo te zijn. We hebben allerlei andere kosten teruggevonden, van tolgelden op autosnelwegen, die door ministers werden betaald, tot het betalen van maroquinerie en Boheems handwerk.

Opvallend is ook dat een aantal ministers op een zeer betwistbare manier omspringen met deze kaarten. Hotel- en restaurantkosten betalen kan, maar natuurlijk in die mate dat ze eigen zijn aan het ambt, dat ze dus gebeuren in het kader van de ministerstaak. Wanneer een minister met zijn echtgenote tijdens de zomermaanden de nacht doorbrengt in een hotel in Parijs, dan rijst de vraag in welke mate dit met die taak te maken had. De minister van Onderwijs verbleef voor 1.754 euro in het Sheraton-hotel van Antalya, aan de Turkse Rivièra, en dat zowaar op 16 juli 2002. Zij gaf daar heel wat geld uit. Ze verantwoordde dit door te stellen dat ze was gaan kijken naar de opgravingen in Sagalassos, die gesubsidieerd worden door de Vlaamse regering. Ik wil dat wel geloven, maar ik heb bedenkingen bij het feit dat bepaalde hotelkosten via de Visa-kaart in rekening worden gebracht. Zou het niet veel beter zijn op dergelijke momenten het normale systeem toe te passen, dat geldt voor de hele regering? Daarbij wordt de factuur van dit soort uitgaven ingebracht, en wordt dit via de klassieke controlemechanismen betaald, en niet via Visa.

Hetzelfde geldt voor kosten gemaakt voor restaurantbezoek. Minister Stevaert was nog in functie toen hij op de dag van zijn partijcongres met een aantal journalisten die op het congres aanwezig waren, ging eten in een restaurant, voor een toch wel interessant bedrag. Deed hij dat als partijpoliticus, die het woord heeft gevoerd op zijn congres, of

deed hij dat in zijn hoedanigheid van minister? U zult willen toegeven dat de scheidingslijn flinterdun is. Op 4 augustus ging minister Stevaert copieus eten op de barbecue in Antwerpen. Dat hebt u kunnen zien in de kranten. Daar ging het over een democratische worst. Diezelfde avond gaf hij ook nog eens 8.000 frank uit in een iets minder democratisch restaurant, namelijk La Croisette in het mondaine Knokke. De vraag rijst waar de scheidingslijn ligt. Die is flinterdun.

Er is natuurlijk ook nog het voorbeeld van minstens twee ministers die met hun Visa-kaart Boheems handwerk aankochten in een souvenirwinkel in Praag, en maroquinerie op de luchthaven van Zaventem. De vraag rijst in welke mate dit kosten eigen aan het ambt zijn. Daar heb ik mijn bedenkingen bij. Ik zou nog veel voorbeelden kunnen geven, maar ik wil niet vervallen in het anekdotische. Ik wil een aantal concrete vragen stellen.

We moeten vermijden dat we in de toekomst soortgelijke problemen kennen als in een stad als Antwerpen. Zoals u weet, heb ik de problematiek van de kredietkaarten in Antwerpen van nabij gevolgd. Ik weet waartoe dit alles kan leiden. Daarom moet u een aantal maatregelen nemen, mijnheer de minister-president. Het valt me immers op dat niet alleen ministers beschikken over kredietkaarten, maar ook een aantal kabinetsmedewerkers: drie op het kabinet Onderwijs, twee op het kabinet van uw voorganger, minister-president Dewael, en telkens een op de respectieve kabinetten Economie en Werkgelegenheid. Andere kabinetten vinden het blijkbaar niet nodig om kabinetschefs, woordvoerders en adjunct-kabinetschefs uit te rusten met kredietkaarten. Ook daar wordt er blijkbaar een verschillend beleid gevoerd, naargelang de minister in kwestie.

Mijnheer de minister-president, naar aanleiding van een aantal artikels die hierover verschenen zijn in de zomer, hebt u een aantal uitspraken gedaan. U zult ze zich ongetwijfeld nog herinneren. Mocht dat niet het geval zijn, dan zal ik vandaag trachten u eraan te herinneren.

We willen een aantal voorstellen doen terzake. Zo stellen we voor al die kredietkaarten op rekening van de Vlaamse overheid af te schaffen, zoals men dat ook in Antwerpen heeft gedaan, en over te gaan naar een eenvormig reglement inzake kosten eigen aan het ambt. Dat is het klassieke systeem waarbij een bonnetje wordt ingediend, dat vooraf is goedgekeurd door de geëigende diensten. Daarna zou een controle volgen. Daarbij zou er niet alleen sprake zijn van een boekhoudkundige contro-

Dewinter

le, zoals dat nu het geval is en ook in Antwerpen het geval was. Deze controle beperkte zich tot de vraag of er een uitgave was, met een factuur daaraan verbonden. Was dat het geval, dan werd er betaald. Neen, er zou ook een opportuniteitscontrole moeten gebeuren. Er moet worden nagegaan of het hier wel gaat over kosten eigen aan het ambt, en of de uitgave opportuun is, of het persoonlijke rekeningen van een minister of kabinetsmedewerker zijn die werden ingediend.

Ik zou in de toekomst ook graag een afzonderlijke begrotingspost 'kosten eigen aan het ambt' in de begroting vermeld zien, in plaats van dat dit, zoals nu het geval is, wordt ondergebracht onder de begrotingspost 'kosten gemaakt door de kabinetten'. Daarbij zou er een duidelijke limiet per minister moeten zijn, wat nu helaas niet altijd het geval is.

Er moet een transparant en eenvormig systeem komen, waarbij die uitgaven via een kabinetsontvanger gebeuren, via een voorschot, en worden terugbetaald na verantwoording. Ik hoop dat u niet zult aarzelen aan het Rekenhof te vragen een onderzoek uit te voeren naar een aantal oneigenlijke uitgaven die althans tijdens deze zittingsperiode werden gedaan door ministers. Ik heb maar één representatief staal van 1 jaar onderzocht. Het is niet mijn taak om dat allemaal te doen. Maar het Rekenhof lijkt me wellicht de juiste instantie om een dergelijk onderzoek te verrichten. Ik hoop dat u niet zult nalaten deze vraag te stellen aan het Rekenhof. Ik denk dan specifiek aan restaurantbezoek in het weekeinde, tankbeurten, uitgaven en hotelbezoek in het buitenland met onduidelijke opgave van reden. Daarover zou het Rekenhof dan ook duidelijk verslag moeten uitbrengen in het parlement.

Mijnheer de minister-president, de lat moet gelijk liggen. Ik stel vast dat momenteel in Antwerpen het parket het noodzakelijk vindt – en wie ben ik om te twifelen aan de beweegredenen van het parket terzake – om zelfs ambtenaren in verdenking te stellen wanneer zij met een kredietkaart minimale sommen van 40 of 50 euro hebben uitgegeven. Dan vind ik dat iedereen gelijk moet worden behandeld. Wij zullen dit dossier dan ook vandaag overmaken aan het parket in Brussel en het parket vragen een onderzoek in te stellen naar deze uitgaven en alle uitgaven die tijdens deze zittingsperiode door leden van uw regering werden gedaan. Dat is niet meer dan normaal. Wat geldt voor het Antwerpse parket ten aanzien van ambtenaren, moet zeker ook gelden voor politieke verantwoordelij-

ken, zowel voor schepenen als voor ministers. Elke burger zal die rechtsgelijkheid nagestreefd willen zien, zeker ten aanzien van politieke verantwoordelijken.

Op 21 augustus 2003 verklaarde u in de krant dat er in feite niet veel aan de hand was, en dat er een sluitende controle was. Ik heb al uitgelegd hoe die gebeurt. U hebt dat toen ook gedaan. Toch verklaarde u het nodig te vinden dat er een deontologische code zou komen inzake het gebruik van kredietkaarten, en dat die snel op de agenda van de Vlaamse regering zou staan. Is die code er ondertussen al? Wat staat er in die code? Indien ze er nog niet is, wanneer zal ze er dan komen? Wat zijn uw intenties terzake?

Mijnheer de minister-president, ik heb ook nog een aantal vragen in de marge van dit dossier. Uw adjunct-kabinetschef wordt in verband gebracht met het Antwerpse verhaal. Hij werd gedetacheerd vanuit Antwerpen en werkt nu bij u. Wat denkt u te doen? De man is in verdenking gesteld. Zult u hem preventief schorsen? Zult u dezelfde lijn volgen als de Antwerpse burgemeester?

Ik hoop dat u me niet zult verwijten een poujadist of demagoog te zijn. Onze democratie en het goed functioneren ervan heeft nood aan transparantie en heel erg duidelijke spelregels over dergelijke kosten eigen aan het ambt en het gebruik van kredietkaarten of kostenvergoedingen allerhande. Als kersvers minister-president hebt u de kans om daar paal en perk aan te stellen en de mogelijke misbruiken uit het verleden te beteugelen. U kunt nu aan de publieke opinie duidelijk maken dat u de laksheid van uw voorgangers in de toekomst aan banden wenst te leggen. Ik ben zeer geïnteresseerd in uw antwoord.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer Dewinter, ik zal geen appreciatie geven over de toon en wijze waarop de vraag werd gesteld. Wel is het zo dat het parlement de plicht heeft om controle uit te oefenen op de werkzaamheden van de regering. Daarover ben ik graag bereid een antwoord te geven.

Laat me eerst beginnen met een rechtzetting. In dit dossier zou het iedereen sieren om juiste cijfers te gebruiken. Mijnheer Dewinter, u vraagt – terecht – dat wij dat zouden doen. Omgekeerd mag ik van u vragen dezelfde eerlijkheid te tonen.

Somers

Een minister verdient geen 10.000 euro en een minister-president geen 11.400 euro per maand. De nettowedden betreffen respectievelijk 7.200 euro en 7.850 euro per maand. Hierin zijn inbegrepen 206 en 413 euro per maand voor representatiekosten. De huisvestingsvergoeding bedraagt 247,89 euro per maand, en niet, zoals u daarnet hebt gezegd, 2.350 euro per maand. Dit is ongeveer tien keer minder dan u aangeeft. Geachte leden, het is belangrijk dat we van een correcte basis vertrekken.

Ik zal nu antwoorden op de eigenlijke vragen. Mijnheer Dewinter, in uw interpellatie stelt u het voor alsof een betaalkaart een extra middel is waarmee een regering, een minister, een kabinet uitgaven kan doen. Dit klopt niet. Het is een instrument om de werkingsuitgaven te betalen, zoals dat ook kan gebeuren via contant geld, via overschrijving, via cheque, enzovoort.

Daarbij is de kredietkaart waarschijnlijk het meest performante betaalmiddel. Ze laat eenieder toe zeer snel te controleren waar, wanneer en voor welk bedrag een uitgave werd gedaan. Vanuit dat perspectief lijkt het me dat een parlement een regering, ministers of kabinetten zou moeten aanmoedigen om maximaal gebruik te maken van betaalkaarten om de toegelaten uitgaven te doen.

De essentie van de discussie gaat niet over het betaalmiddel. Er moet enkel worden nagegaan wat het meest performante en best controleerbare systeem is. Tot het bewijs van het tegendeel ben ik er persoonlijk van overtuigd dat de betaalkaart het meest doorzichtige systeem is.

Het interessantere debat heeft niet te maken met het betaalmiddel maar wel met de vraag over welke uitgaven het gaat. U suggereert in uw schriftelijke vraag dat met 'kosten eigen aan het ambt' hetzelfde wordt bedoeld als met de persoonlijke forfaitaire onkostenvergoeding, die – zoals hierboven gesteld – wordt uitbetaald samen met de wedde en die dient voor persoonlijke representatiekosten. Er is echter wel degelijk een verschil tussen beide.

Kosten eigen aan het ambt vallen onder de werkingskosten van het kabinet, die worden ingeschreven op de begroting Vlaamse Gemeenschap onder de basisallocatie 12.19. Bij de start van deze regering werd afgesproken dat elk kabinet de beschikking had over een som per aantal kabinettsmedewerkers. Deze som werd vastgesteld op een te in-

dexeren bedrag van 6.350 euro per jaar per medewerker. Het beheer van de kabinetts gelden wordt geregeld via een handleiding 'Beheer van de kabinetts gelden', die door het directoraat-generaal van Abafim op 21 juni 1999 ter beschikking van de kabinetten werd gesteld.

Ingevolge deze handleiding werden de uitgaven van de kabinetten ingedeeld volgens kostensoort. Onder punt 2.2 van de indeling vinden we 'restaurant, recepties, vergaderingen'. Hieruit blijkt duidelijk dat restaurantkosten – waaruit de kosten betaald via een betaalkaart in overgrote mate bestaan – tot de normale kabinetts uitgaven behoren. Persoonlijke representatiekosten, die dus samen met de wedde worden uitbetaald, dienen om persoonlijke uitgaven te doen.

Mijnheer Dewinter, voor de goede orde herhaal ik nogmaals wat ik reeds op uw schriftelijke vragen heb geantwoord. De manier waarop de controle gebeurt van de uitgaven betaald via een betaalkaart is sluitend, zoals ook de controle van alle andere manieren van betalen van rekeningen sluitend is. Dit doet niets af aan het feit dat dergelijke zaken steeds kunnen worden verbeterd. Dit is de reden waarom ik mijn administratie opdracht heb gegeven een richtlijn op te stellen.

Het is niet zo gemakkelijk alle details te regelen. Wel ben ik het met u eens dat de richtlijn zo transparant, helder en concreet mogelijk moet zijn. In deze richtlijn moet nog nauwkeuriger worden gedefinieerd wat enerzijds onder persoonlijke representatiekosten valt en anderzijds onder kosten eigen aan het ambt, die betaald worden via de kabinetts kredieten. Er moet klaarheid worden geschapen in dat onderscheid.

Het is in de eerste plaats voor de minister en de kabinetts medewerkers zelf belangrijk te weten wat de regel is. De administratie deelde mij mee dat ze dit document eerstdaags finaliseert. Ik engageer me ertoe dat het geen maand zal duren voordat het klaar is.

De wetten op de rijkscomptabiliteit en inzake de controle van het Rekenhof zijn ook van toepassing op de Vlaamse Gemeenschap. De verantwoordelijken voor de uitgaven zijn bepaald in de wetten op de rijkscomptabiliteit, meer bepaald in artikel 71. Hierin staat dat de ordonnateurs, die door de ministers zijn gemachtigd voor het uitvoeren van de begroting, rekening en verantwoording moeten geven aan het Rekenhof over de betaalbaarstellingen van kredieten waartoe zij zich verbonden hebben in strijd met enige wetsbepaling en waardoor

Somers

de staatskas benadeeld is. De ordonnateur is alleen niet meer aansprakelijk wanneer hij, tot zijn rechtvaardiging, een bijzonder schriftelijk bevel van de minister kan overleggen dat machtiging verleende tot de uitgaven en aan het betalingsbevel voorafging. Artikel 74, eerste lid van de wetten op de rijkscomptabiliteit bepaalt dat de rekenplichtigen door toedoen van de minister van Financiën rekening afleggen aan het Rekenhof van de verrichtingen die hij heeft gedaan in de loop van het jaar waarvoor de rekening werd opgemaakt.

Alle noodzakelijke controlemechanismen zijn dan ook aanwezig en het is mijns inziens niet nodig de functie van kabinetsontvanger in te voeren. Mijn administratie betwijfelt trouwens of het creëren van deze functie wel een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap betreft. Ik verwijs naar de algemene-bepalingenwet die op 13 mei 2003 werd goedgekeurd en op 1 januari 2004 van kracht wordt.

Wat uw laatste vraag betreft, is het niet aan ons het Rekenhof te vragen deze onderzoeken te doen. Vanuit zijn opdracht kan het Rekenhof dit doen, en doet het dat ook. Ik vestig er trouwens de aandacht op dat het Rekenhof een instelling is die behoort tot de wetgevende macht, en aldus geen opdrachten van de uitvoerende macht moet krijgen.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de minister-president, ik heb aandachtig geluisterd naar uw antwoord. Ik heb niet veel nieuws gehoord. De meeste zaken die u vertelt, stonden al in de antwoorden die ik op een aantal schriftelijke vragen heb gekregen van uw voorganger. Het valt me wel op dat u niet meer praat over de deontologische code.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer Dewinter, we zijn eerst nagegaan of er nood was aan extra regels voor het gebruik van de Visa-kaart. In mijn antwoord heb ik getracht duidelijk te maken dat het probleem niet het gebruik van de betaal kaarten op zich is. Dat is niet de essentie. Ze worden gebruikt om betalingen te doen.

U wenst terecht te weten welke uitgaven al dan niet geoorloofd zijn, ongeacht het betalingsmiddel. Is een betaling een uitgave eigen aan het ambt, dan wel een uitgave die valt onder de persoonlijke representatiekosten, en bijgevolg wordt gedragen door het forfaitair bedrag dat wordt toegekend aan een minister ? We moeten op heel korte termijn

duidelijke richtlijnen maken over wat het begrip 'kosten eigen aan het ambt' juist inhoudt.

De richtlijn of deontologische code waar u naar verwijst, zal dat duidelijk definiëren.

De heer Filip Dewinter : Ik kan enkel aanhalen wat toen in de kranten stond : 'Toch heeft Somers bij zijn aantreden aan de administratie gevraagd een deontologische code voor het gebruik van kredietkaarten op te stellen. Die code komt er binnenkort.' U hebt dat in een aantal kranten gezegd. Nu ligt dit blijkbaar enigszins anders.

Bijkomend moet me van het hart dat een kredietkaart inderdaad het beste systeem is om te betalen. Dat is ongetwijfeld zo. Ik ontken dit ook niet. Het is echter ook het meest verleidelijke. Het is ook het middel dat het meest aanleiding geeft tot normvervaging allerhande. De kaart zit in de portefeuille. Bij péages, in Sky Shops in Zaventem, in de souvenirwinkel in Praag, in het hotel met mevrouw, enzovoort, is het zeer eenvoudig om die kaart boven te halen. Het is dan – ongetwijfeld – een zeer performant, maar ook zeer gemakkelijk te gebruiken betaalmiddel.

Het hangt blijkbaar van de ruggengraat van de betrokkene af in hoeverre de kaart correct of niet correct wordt gebruikt. Dat is ook de reden waarom Antwerpen een paar weken geleden heeft beslist om dit al te performante betaalmiddel af te schaffen voor het betalen van kosten eigen aan het ambt. De verleiding is immers zeer groot om er wel eens misbruik van te maken.

Mijnheer de minister-president, u zou er goed aan doen om het voorbeeld van Antwerpen te volgen en dit middel in de toekomst niet meer te gebruiken. Ik stel toch vast dat er vijf ministers en kabinetten zijn die het blijkbaar met me eens zijn. Er zijn maar vijf ministers die het betaalmiddel gebruiken. Er zijn maar vijf kabinetten waar soms veel, soms weinig kabinetsleden over de kaart kunnen beschikken. De andere vijf voelen die noodzaak blijkbaar niet. Die vijf doen het blijkbaar via het oude systeem.

Het is zeer de vraag wie het nu bij het rechte eind heeft : de vijf die de kaart gebruiken of de vijf dat niet doen. Mijnheer de minister-president, gebruikt u er één ? Of werkt u nog via het oude systeem ?

Minister-president Bart Somers : Mijnheer Dewinter, uiteraard gebruik ik een betaalkaart. Ik ben ervan overtuigd dat er helemaal geen probleem is bij het gebruik van betaalkaarten. Ik ben het daar-

Somers

over niet met u eens. Een kredietkaart is een modern, veilig betaalmiddel. Heel wat winkeliers waarderen het dat mensen met een kaart betalen. Ze vinden dat veiliger. Die overweging moet u toch ook interesseren !

Op zich heb ik dan ook geen probleem met een betaalkaart. De discussie die u terecht opent, gaat over hetgeen cash, via overschrijving of via een kaart wordt betaald. De vraag is of die betalingen al dan niet in overeenstemming zijn met de spelregels waaraan een minister of een kabinet zich moeten houden.

De betaalkaart creëert geen extra inkomsten voor een kabinet of een minister. Ze dekt uitgaven die vallen onder begrotingsposten en kredieten die het parlement goedkeurt. Ze kunnen steeds worden gecontroleerd.

Ik ga uit van een positief mensbeeld. Ik geloof dat mensen die verantwoordelijkheid dragen, net als de man en de vrouw in de straat, in staat zijn om op een correcte manier met die kaart om te gaan. Wel is de controle achteraf door het Rekenhof en het parlement zeer belangrijk. Op dat punt ben ik het met u eens.

Bij mijn aantreden heb ik reeds aangekondigd dat de administratie duidelijker spelregels moet opstellen en klaar en duidelijk moet definiëren wat een persoonlijke uitgave is en wat een 'uitgave eigen aan het ambt' inhoudt.

Het voorbeeld dat u geeft, toont aan dat het niet altijd eenvoudig is om dat onderscheid te maken. Treedt een minister op als individu, of als politicus van een bepaalde partij, of als minister ? Met een aantal algemene spelregels kan dit beter worden gedefinieerd. We hebben er allemaal belang bij dit onderscheid te kunnen maken.

Als lid van de oppositie en van het parlement bent u natuurlijk bekommerd om de correcte besteding van overheidsmiddelen. De regering is echter ook bekommerd om het juiste gebruik van die gelden.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de minister-president, wegens de verleidelijkheid van het betaalmiddel en de normvervaging die er soms het gevolg van kan zijn, vind ik dat dit systeem moet worden afgeschaft. Daarnaast heb ik mijn vragen bij de opportuniteit. Er is enige discussie over het bruto- of het nettobedrag. Uiteindelijk zijn de bedragen wat ze zijn. Er zijn forfaitaire onkostenvergoedin-

gen. Elke minister heeft recht op een huishoudkostenvergoeding, op een huisvestingsvergoeding, enzovoort. Die bedragen moeten toch ten dele een tegemoetkoming vormen om een aantal kosten te dragen !

Ik heb soms de indruk dat 'kosten eigen aan het ambt' verward worden met representatiekosten, en dat er slechts een flinterdunne scheidingslijn is met betrekking tot het politieke karakter van bepaalde uitgaven in het kader van de partijpolitieke omgeving, waarin een minister toch meespeelt. Daarnaast zijn er heel veel uitgaven die uiteindelijk zouden moeten worden ondergebracht bij de forfaitaire onkostenvergoeding.

Als u de conclusies niet trekt, zullen wij het wel doen. We zullen hoe dan ook het Rekenhof vatten. Het ware beter geweest indien u een signaal had gegeven. U hebt die mogelijkheid. U had bijvoorbeeld de voorzitter van het Vlaams Parlement kunnen vragen het Rekenhof in te schakelen.

Indien u dit niet doet, zullen wij het zeker doen ! We zullen aan het Rekenhof vragen om een onderzoek in te stellen. We zullen niet nalaten het parket te vragen hetzelfde te doen om een maximale rechtsgelijkheid te verzekeren.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer Dewinter, we zouden slordig omgaan met de scheiding der machten indien de uitvoerende macht het Rekenhof zou vatten. Het is veel gezonder dat het parlement zijn volle verantwoordelijkheid neemt en doet wat het denkt te moeten doen.

Ik wens ook een volledig antwoord te geven op uw vragen. Elk parlementslid heeft het recht eender welke vraag te stellen die de uitvoerende macht aanbelangt. Eenieder kan daarvoor eigen stijl en toon kiezen. Ik vel daar zelfs geen waardeoordeel over. Mijnheer Dewinter, mijn kabinetsmedewerker heeft ontslag genomen bij de Antwerpse administratie. De man is in verdenking gesteld. Er is dus geen rechterlijke uitspraak. Het gerecht moet zijn werk doen. Op dit moment is er geen enkele aanwijzing dat hij de goede werking van het kabinet zou hypothekeren.

Dat punt wordt ook in Antwerpen onderzocht. De vraag is of iemand die in verdenking wordt gesteld, al dan niet de goede werking van de dienst waarin hij werkt, hypothekeert. Na een uitvoerig gesprek met de betrokkene ben ik tot de slotsom gekomen dat hij dat op dit ogenblik niet doet. Vooralsnog is er dus geen enkele reden om een preventieve maatregel te nemen.

Somers

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, ik had graag gezien dat u in dit dossier wat meer moed had betoond. Het schepencollege in Antwerpen heeft blijkbaar beslist om het gebruik van de Visa-kaarten af te schaffen. U zou hetzelfde moeten doen. Het college zal daar ook wel argumenten voor gehad hebben.

Minister-president Bart Somers : U hebt daar nooit gebruik van gemaakt ?

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb nooit een Visa-kaart gehad. Ik heb ze nu nog altijd niet. Ik ga trouwens zeer weinig met journalisten eten. Ik heb zo'n kaart dus ook niet nodig om dure etentjes te betalen. De hier aanwezige journalisten kunnen getuigen dat ze van mij nooit veel eten hebben gekregen.

Mijnheer de minister-president, als een symboolstad als Antwerpen die keuze heeft gemaakt, zou u beter hetzelfde doen. Als een beleidsverantwoordelijke op restaurant of op vakantie gaat, zelf de kosten betaalt en ze later inbrengt bij het kabinet, dan moet er een heel andere procedure worden gevolgd dan wanneer 'en stoemelings' een Visa-kaart wordt gebruikt. De betrokkenen dachten waarschijnlijk dat niemand ooit te weten zou komen dat ze die hadden gebruikt.

Het gaat hier niet om poujadisme of demagogie. Na al wat er in Antwerpen is gebeurd, heeft het schepencollege die beslissing genomen. U bent zeer onvoorzichtig. Ik ben zelf minister geweest. Een minister heeft toch heel wat middelen. Ik heb nooit een Visa-kaart hoeven te gebruiken. Als iemand op het kabinet werd ontvangen, heb ik daar persoonlijk nooit iets voor hoeven te betalen. (*Opmerkingen van de heer André Denys*)

Mijnheer Denys, we hebben hier discussies gevoerd over het bestaan van ministeriële kabinetten. Toen moesten die worden afgeschaft. Tijdens de vorige legislatuur is er een hele discussie geweest over de wedde van ministers. Kabinetten hebben nog nooit zo gefloreerd als tijdens deze legislatuur. Men begeeft zich op de rand van puur persoonlijke uitgaven. Ik dacht dat die jonge, frisse ploeg met de hoge deontologische gave die ze zich toemat, erin zou slagen om zich niet op glad ijs te wagen !

Mijnheer de minister-president, ik had gedacht dat u zou antwoorden dat u het gebruik van Visa-kaarten zou verbieden. De heer Dewinter heeft een punt. De lat ligt niet voor iedereen gelijk. De verdachtmakingen zullen blijven bestaan. Daardoor wordt voedsel gegeven aan de antipolitieke reflexen. Hetgeen u nu doet, is niet verstandig. U kiest voor 'business as usual'.

Antwerpen was gedurende 3 maanden in de ban van deze zaak. De ambtenaren worden nu ook geschorst. U laat dat systeem gewoon voortbestaan ! Ik begrijp dat niet. Dit is een gemiste kans.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer Van Rompuy, soms is het moediger om niet mee te huilen met de wolven in het bos. (*Rumoer*)

Ik waardeer het dat u over deze zaak een uitgesproken mening hebt. Er is echter ook het gezegde : 'Woorden wekken, voorbeelden strekken.' Ik nodig CD&V uit op alle plaatsen waar de partij in het bestuur zit, het voorbeeld te geven.

Mijn mening verschilt fundamenteel van de uwe. Als u zegt dat een betaalkaart een onethisch betaalmiddel is voor een politicus of bestuurder, dan hebt u een belangrijke missie in eigen rangen om orde op zaken te stellen.

U hebt het mooiste argument a contrario gegeven. U zei dat u geen betaalkaart had en dat u nergens ooit hebt hoeven te betalen. Ik citeer u bijna letterlijk. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, zeker als een ethisch onderwerp aan de orde is, zouden u en uw partij enige luisterbereidheid aan de dag moeten leggen !

U hebt daarnet gezegd dat u nooit iets hebt hoeven te betalen, dat er altijd wel iets te regelen was, dat er altijd wel anderen waren om te betalen. (*Rumoer*)

Wat is de essentie ? Dat is niet de wijze waarop wordt betaald, maar wel de vraag of de betaling niet alleen juridisch verdedigbaar is maar ook past binnen een bepaalde deontologie. Gaat het met andere woorden om een betaling die past bij de uitoefening van de functie, de werking van het kabinet, of past ze in de privé-sfeer ? Gaat het in dat laatste geval om een partijpolitieke privé-sfeer, waar de heer Dewinter naar verwees, of om de privé-sfeer in de letterlijke zin van het woord ? Die

Somers

afweging vormt de inzet van het debat. Daarvoor is er een duidelijkere en strakkere regelgeving nodig.

Er zijn twee verschillen met Antwerpen. De Antwerpse burgemeester en het schepencollege nemen hun verantwoordelijkheid. Het is niet aan mij om daar een oordeel over te vellen. Tot bewijs van het tegendeel loopt er geen enkele juridische procedure tegen een kabinet omtrent het oneigenlijk gebruik van kaarten of andere betaalmiddelen. Ik steek mijn hand niet in het vuur dat dit niet gebeurt. Als het gerecht zijn verantwoordelijkheid neemt, dan is het onze taak onze steun toe te zeggen.

Wanneer een betaalkaart een instrument wordt om een extra inkomen te bekomen of extra uitgaven te doen boven op hetgeen is toegelaten, dan is er een probleem. De kaarten worden door de Vlaamse regering en de kabinetten gebruikt om betalingen te doen met middelen uit de begroting. Er wordt geen extra bron van inkomsten aangeboord, er worden geen extra uitgaven gedaan. De kaart is een betaalinstrument voor werkingskredieten en -middelen die vandaag de dag in de begroting staan ingeschreven.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de minister-president, u had het daarnet over 'meehuilen met de wolven in het bos'. Aangezien ik de enige andere spreker was, neem ik aan dat ik wel die wolf zal zijn. Het zij zo. Ik ben dan wel een wolf die tracht om het belastinggeld van de mensen veilig te stellen en ervoor te zorgen dat gemeenschapsgeld niet wordt misbruikt voor persoonlijke doeleinden.

Het gaat hier niet om peanuts. Voor 2002 gaat het om een bedrag van 85.000 euro. Dat is 3,5 miljoen frank. De symboliek van dit alles is groot, juist omdat het gaat om gemeenschapsgeld, omdat het gaat om belastinggeld. Een politicus, een minister of een schepen moet dan ook extra voorzichtig en heel erg correct zijn.

Daar gaat het nu net om. De menselijke natuur is wat ze is, mijnheer de minister-president. Met al die zogenaamd performante betalingsmiddelen zet u de kat natuurlijk bij de melk en zorgt u ervoor dat ook de minder aangename kantjes van de menselijke natuur al eens de kop durven op te steken. Dat is ook wat in Antwerpen is gebeurd. Helaas kunnen we niet uitsluiten dat dit ook hier is gebeurd. U prikkelt me : ik heb maar 1 jaar bekeken, maar ik

voel bijna de neiging om ook de andere jaren eens te gaan onderzoeken. Daarom vind ik dat de beslissing van Antwerpen ook hier zou moeten gelden.

Ik hoop dat de hardnekkigheid waarmee u de kredietkaarten verdedigt, niets te maken heeft met verantwoordelijkheden die u in het verleden hebt gedragen, als burgemeester van Mechelen. U weet dat er in de nasleep van het Antwerpse verhaal ook in Mechelen een en ander naar boven is gekomen. Ik was daar niet verantwoordelijk voor. Andere oppositiepartijen in Mechelen hebben dat gedaan. Ik hoop dat uw hardnekkigheid hier niets te maken heeft met dat dossier. Indien ik in uw schoenen zou staan, dan gooide ik al die kredietkaarten onmiddellijk in de vuilnisbak. Ik zou daar komaf mee maken, zeker na alles wat er is gebeurd, na de terecht en onterechte verdenkingen die er zijn geweest. Die waren immers niet allemaal onterecht.

Als ik momenteel de inverdenkingstellingen door het parket bekijk, dan zou ik als Antwerps schepen, maar ook als Vlaams minister, mijn hart vasthouden voor bepaalde uitgaven die hier en elders zijn gebeurd. U bent nauwelijks 3 maanden in functie als minister-president. U hebt de kans om als nieuw politicus tabula rasa te maken met dit alles, en met één pennentrek komaf te maken met alle verdenkingen, correct of niet correct. Doe dat dan. Op die wijze zou u open spel spelen en ervoor zorgen dat u ten minste met een propere lei kunt beginnen. Maar blijkbaar wilt u dat niet.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer Dewinter, wat u nu vraagt, is net datgene wat geen van ons allen wil doen, namelijk een schijnpolitiek voeren. Het afschaffen van Visa-kaarten verandert niets aan de onderliggende uitdaging, namelijk er samen over te waken dat de uitgaven van de uitvoerende macht, van ministers en kabinetten, correct en performant gebeuren. Daarin hebt u uw verantwoordelijkheid. Ik ben ook begonnen met te zeggen dat dit een verantwoordelijkheid is die u had. Maak dus geen karikatuur van mijn antwoord. Ik heb bij mijn aantreden getracht terzake de administratie te mobiliseren. Een van de volgende dagen zullen wij hierover een voorstel krijgen van de administratie, dat u zeker zal worden overgemaakt en waarbij duidelijker zal worden gedefinieerd wat het verschil is tussen kosten eigen aan het ambt en persoonlijke representatiekosten. Het is die scheidingslijn die verduidelijking behoeft, niet het betaalmechanisme.

Voor alle duidelijkheid : als burgemeester van Mechelen had ik geen Visa-kaart.

De heer Filip Dewinter : Wij vragen dan ook de beide : zowel de afschaffing van het systeem van Visa-kaarten als een duidelijke opportuniteitscontrole. Die gebeurt nu niet. We vragen ook het invoeren van een deontologische code, die u nochtans beloofde. Die komt er blijkbaar niet. We vragen ook nog een aantal andere maatregelen.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer Dewinter, het kan toch niet dat u te kwader trouw bent. Ik zeg net dat er een deontologische code komt. U zegt dan dat u niets meer hoort van die code. Ik denk toch dat u probeert op een intellectueel eerlijke manier te debatteren. Ik deel u dus mee dat er een deontologische code komt over de grond van de zaak, en niet over de 'flou artistique'. De essentie van de zaak is de vraag of een kabinet correct zijn geld besteedt.

Wat de controlemechanismen betreft : ik heb u en de rest van het parlement uitgenodigd om terzake met het Rekenhof uw verantwoordelijkheid te nemen. Ik probeer u uit te leggen, in schriftelijke antwoorden en ook vandaag, dat er nu al duidelijke controlemechanismen bestaan. Het voorstel dat u doet, is interessant, maar onze administratie betwijfelt of dit binnen onze bevoegdheden valt. De wetgeving inzake het Rekenhof is immers voor een belangrijk deel nog federale bevoegdheid. Zelfs indien het nodig zou zijn, wat men kan betwisten, zijn we niet bij machte om dit juridisch te organiseren in de schoot van het Vlaams Parlement. Dat neemt niet weg dat u of andere leden wetgevende initiatieven kunnen nemen om de controle maximaal te verbeteren. Die controle is immers altijd voor verbetering vatbaar. Daarin ben ik uw bondgenoot.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Dewinter werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, en tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de Vlaamse invalshoek van de studie van de Europese Centrale Bank over de efficiëntie van de overheden van de Europese lidstaten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, en tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de Vlaamse invalshoek van de studie van de Europese Centrale Bank over de efficiëntie van de overheden van de Europese lidstaten.

Minister-president Somers antwoordt tevens in naam van minister Van Grembergen.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, deze vraag is misschien niet zo spannend vanuit het oogpunt van de media, maar daarom niet minder belangrijk. Het is moeilijk om vanuit het perspectief van deelstaten te verwijzen naar studies over staten als België. Toch moeten we eerlijk zijn met onszelf en lessen trekken voor Vlaanderen uit gemaakte studies, zelfs al gaat het over studies over het federale geheel. We moeten bekijken of Vlaanderen het zo slecht of goed doet als uit internationale studies blijkt. Gezien het belang en het algemene karakter van de vraag had ik deze vraag gericht aan zowel u, mijnheer de minister-president, als aan de minister bevoegd voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken.

In de nieuwe paarse federale regering moeten niet minder dan 3 leden zich met deze problematiek bezighouden. Dat betekent dat men zich op federaal niveau wel bewust is van dit probleem. Ik betwijfel of de premier destijds voorkennis heeft gehad van de studie waarvan sprake. Toch is het vreemd dat zoveel regeringsleden zich bezig moeten houden met dit probleem.

Waarover gaat het ? De Europese Centrale Bank, een van de hoogst aangeschreven instanties wat studies betreft, stelt dat België de op twee na minst efficiënte overheid heeft, in een groep van 23 rijke

Bogaert

OESO-landen. Ik laat in het midden of dit klopt. Ik ga hier niet debatteren over de vraag of men andere parameters heeft gebruikt. Ik stel dit alleen maar vast, net als u. De reactie van de politiek daarop was vreemd, vooral dan van de huidige en vroegere federale ministers. Zo werd er gesteld dat er nu een reden was om op tafel te slaan. Men oordeelde dat België het veel beter moet doen, dat Copernicus eigenlijk een slag in het water was. Dat waren reacties van de heren Vanvelthoven, Van Quickenborne en Van den Bossche op die studie. Het is intriest dat een hoogontwikkeld en democratisch land als België anno 2003 op 2 landen na de rode lantaarn van minst efficiënte overheid moet torsen.

Wat is dan de conclusie als men de zaak bekijkt voor de deelstaat Vlaanderen ? Is dit een typisch federaal Belgisch verschijnsel, of is hetzelfde probleem ook aanwezig, in eenzelfde of verschillende mate, bij de gewesten en gemeenschappen ? Wie zijn neus schendt, schendt zijn aangezicht. Dat is een oude Vlaamse wijsheid. België heeft zijn neus geschonden in deze studie. De vraag is of Vlaanderen ook zijn aangezicht heeft geschonden. Dat is niet onbelangrijk, ook voor de mensen. Misschien liggen immers weinig mensen daarvan wakker, maar ook de bevolking werd geconfronteerd met de resultaten van deze studie. Er werd lacherig gedaan over dat al lang bestaande onefficiënte apparaat.

Sinds medio 1999 was paars-groen volop bezig met het dichten van de kloof tussen burger en administratie, tussen burger en politiek, tussen burger en overheid. De rode draden doorheen paars-groen op dit niveau en paars op het federale vlak waren dan ook : de eenloketsfunctie, het vereenvoudigen van de administratieve rompslomp, het helder maken van de administratieve taal, de Vlaamse Huizen van de Economie, het subsidiariteitsbeginsel. Dat zijn allemaal belangrijke begrippen die, indien omgezet in realiteit, niet zouden mogen toelaten dat we de 21e plaats bekleden van de 23 landen onderzocht door de Europese Centrale Bank.

Daarom stel ik deze vraag aan de Vlaamse regering. Ik weet dat het in de studie over België ging, en niet over Vlaanderen. We weten echter dat er ook bij ons zaken te verbeteren zijn : dat hoeft geen betoog. Dat is geen verwijt. Het is een vaststelling. Maar kan de Vlaamse regering nu of in de toekomst aan dit parlement aantonen dat de deelstaat Vlaanderen niet die plaats zou bekleden, dat wij het heel wat beter doen ?

We moeten eerlijk zijn met onszelf : uit een studie die deze week in de media is verschenen, blijkt dat 4,5 percent van de kosten van de bedrijven naar administratie gaat. Dat is erg veel. U hebt die studie ook gezien. Dit is deels het gevolg van een inefficiënt overheidsapparaat in België en de deelstaten, als ik de studie van de ECB moet geloven.

Heeft de Vlaamse regering officieel of officieus kennis genomen van deze studie ? Is men van plan daar lessen uit te trekken ? Kan uit deze studie worden afgeleid of de verregaande inefficiëntie van de overheid in gelijke mate aanwezig is op de federale, deelstatelijke of zelfs lokale bestuursniveaus ? Ik weet niet of dat mogelijk is. Ik ben daar niet goed geplaatst voor. Misschien kunnen mensen van het kabinet of de administratie het wel.

Liet de Vlaamse regering reeds een grondige doorlichting verrichten van de bestaande ambtelijke apparaten van gewesten en gemeenschappen, en ook van die van de lokale besturen ? Ik verwijs naar het feit dat men federaal, alvorens aan Copernicus te beginnen, een zogenaamde audit heeft gedaan. Men weet dat die audit eigenlijk die naam niet waard was.

Ten slotte zou ik als Vlaams volksvertegenwoordiger echt graag weten, hoewel ik besef dat dit moeilijk is, of Vlaanderen het beter of slechter zou doen in deze rangschikking dan het federale België.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Bogaert, in de studie waarnaar u verwijst, proberen de onderzoekers van de ECB enerzijds de performantie van de publieke sector en anderzijds de efficiëntie van de openbare dienstverlening te meten. Voor het meten van de performantie wordt gebruik gemaakt van maatschappelijke effecten, uitgedrukt in indicatoren als enerzijds de mate van corruptie, de administratieve lasten, de kwaliteit van justitie en dergelijke, en anderzijds inkomensverdeling, inflatie, werkloosheid en andere. Dat staat op pagina 10 van die studie. Uit de studie blijkt dat de verschillen in algemene performantie tussen de onderzochte landen veeleer gering zijn. Landen met een beperkte publieke sector scoren het beste. De eurozone scoort gemiddeld niet zo goed. België bevindt zich in de buurt van het gemiddelde. Resultaten voor Vlaanderen zijn niet uit de studie af te zonderen.

De efficiëntie van de overheid wordt gemeten op basis van performantie en overheidsuitgaven. Hieruit blijkt dat België in vergelijking met de meeste

Somers

andere landen veel uitgeeft voor het bereikte maatschappelijke effect. De studie geeft aan dat dergelijke cijfers met de grootste omzichtigheid moeten worden geïnterpreteerd. De vergelijkbaarheid of de rangschikking is dus ook een relatief gegeven, dat we met de grootst mogelijke omzichtigheid moeten bekijken, daar de invloeden op overheidsuitgaven van factoren als bijvoorbeeld de hogere levensverwachting, het klimaat en dergelijke moeilijk te verrekenen zijn.

De belangrijke vraag is natuurlijk : wat doen we hieraan ? De Vlaamse regering heeft niet gewacht op de resultaten van deze studie om te werken aan een grotere performantie en efficiëntie van het Vlaamse overheidsapparaat. Het eerste hoofdstuk van het Vlaamse regeerakkoord is volledig gewijd aan een nieuw bestuurlijk beleid. De in dat hoofdstuk verwoorde fundamentele beleidsopties kregen een krachtig verlengstuk in diverse regeringsinitiatieven en -beslissingen, die zullen resulteren in een ingrijpende hervorming van de volledige Vlaamse overheidsadministratie. In het kader van het groot-scheepse project Beter Bestuurlijk Beleid wordt tegelijk gewerkt aan meerdere vernieuwingen. Ik som de voornaamste even op.

Ten eerste wordt er gestreefd naar een verbeterde relatie tussen de Vlaamse politieke instellingen onderling en het politieke niveau en de administratie. Dit wordt concreet door de zogenaamde een-op-eenrelatie, waarbij één minister bevoegd is voor alle beleidsmateries die tot eenzelfde beleidsdomein behoren. Ook is er de oprichting in elk beleidsdomein van een beleidsraad, waarin de bevoegde minister en de leidende ambtenaren debatteren over de grote beleidslijnen en waarin er een afstemming tussen de entiteiten gebeurt. Daarnaast is er dan nog de veralgemeende invoering van beheersovereenkomsten.

Ten tweede wordt er een duidelijker taakverdeling nagestreefd tussen de drie bestuursniveaus, en een optimale samenwerking tussen die niveaus. Daartoe begon de Vlaamse regering met een kerntaken-debat met de provincies en de gemeenten, dat resulteerde in een overeenkomst met deze bestuursniveaus. U weet dat beter dan ik. Dit debat had een dubbele invalshoek. Ten eerste was er de vraag welke taken van publiek belang zijn, en daarom door de overheid moeten worden uitgevoerd. Ten tweede was er de vraag welke overheid die taak op zich moet nemen : de Vlaamse overheid, de provincies of de gemeenten.

Ten derde is er de publiek-private samenwerking. Het decreet terzake van 9 juli 2003 optimaliseert het juridische raamwerk voor publiek-private samenwerking vanuit één algemene samenhangende visie op deze samenwerking in Vlaanderen. Het versoepelt bepaalde PPS-gerelateerde en relevante bestuursregels, vergroot de rechtszekerheid voor privé-partners en vergroot daardoor wezenlijk de aantrekkingskracht van deze PPS-formules. Het Vlaams Kenniscentrum PPS, dat op 22 december 2000 bij decreet werd opgericht, moet de gezaghebbende knooppuntorganisatie zijn van en voor de Vlaamse overheid inzake PPS.

Ten vierde is er de reorganisatie van het Vlaamse overheidsapparaat. Er wordt een nieuw organisatiemodel ingevoerd. Er is een indeling van de bevoegdheden in 13 beleidsdomeinen, een duidelijke uniforme organisatiestructuur per beleidsdomein, een geïntegreerd human-resources-management-beleid, een visie op topmanagement, een constructieve samenwerkingscultuur en de hervorming van de financiële en budgettaire cyclus, met inbegrip van een hervorming van de controleomgeving.

Ten vijfde is er de verbeterde of minstens gemoderniseerde relatie met het maatschappelijke middenveld.

Ten zesde is er een optimalisering van de dienstverlening aan de burger, door middel van een efficiënter werkende overheidsadministratie in de doorzichtiger organisatiestructuur waarover ik het daarnet had. Er is een vereenvoudiging van de regelgeving, die we nog steeds moeten nastreven en waaraan we elke dag moeten werken, een geïntegreerd loket en e-government.

De ware hefboomen van verandering zijn uiteraard in handen van gemotiveerd en deskundig personeel. Parallel aan de vernieuwing van de structuren en processen wordt daarom gewerkt aan een modern en slagvaardig personeelsbeleid. Een raamstatuut voor alle personeelsleden van de Vlaamse overheid schept het kader voor een gepast personeelsbeleid, dat een evenwicht vindt tussen enerzijds eenheid en transparantie inzake arbeidsvoorwaarden en anderzijds de ruimte voor lijnmanagers om eigen accenten te leggen. Naast het raamstatuut is de managementcode opgesteld, die in 12 punten aangeeft welke principes van een goed personeelsbeleid de managers van de Vlaamse overheid moeten nastreven en welke acties ze kunnen ondernemen om die principes in de praktijk te brengen.

Somers

In een raadgevend comité werkt de administratie samen met de vakbonden aan een beleidsvoorbereidend document over het toekomstige belonings- en verloningsbeleid. Dat door het personeel gedragen beleidsvoorbereidend document zal als springplank gelden voor het regeerakkoord van een volgende regering, hoe die ook mag zijn samengesteld. De invoering van een algemene interne arbeidsmarkt betekent dat op termijn interne mobiliteit voor het personeel mogelijk wordt tussen alle ministeries en agentschappen van de Vlaamse overheid.

Ook werd een visie ontwikkeld op human resources en facilitair management, waarbij er aandacht is voor flexibele kantoorinrichting en telewerken en het optimaliseren van huisvesting en logistiek. Op de webstek www.vlaanderen.be/bbb vindt u daarover alle verdere informatie.

Deze korte opsomming moet duidelijk maken dat de Vlaamse regering tot mijn spijt niet kan detecteren waar Vlaanderen zich bevindt in die studie, die we samen tot op zekere hoogte relativeren, maar ook dat de regering in haar beleid op heel wat domeinen net heeft getracht de efficiëntie, de transparantie, de klantvriendelijkheid en dergelijke van onze administratie te verbeteren. Dat is een van de belangrijke beleidslijnen van deze Vlaamse regering. Ook in het laatste jaar willen we dat actief voortzetten.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. We krijgen in een notendop een overzicht van wat er in Vlaanderen gebeurt. Het is moeilijk een en ander af te leiden uit de studie, maar het zou misschien nuttig zijn, indien mogelijk, indien de Vlaamse regering aan de hand van dezelfde parameters een en ander laat onderzoeken voor onze deelstaat. Dan zouden we aan de bevolking de juiste cijfers kunnen geven. Nu gebeurt alles immers wat lukraak. In de media horen we een cynische taal. 'We zijn goed bezig, met die 21e plaats,' zo zegt men. Het probleem is dat dit afstraalt op politici, administraties en parlementen van de deelstaten.

Er worden zoveel studies gemaakt. Het zou niet onbelangrijk zijn deze studie uit te voeren. In de commissie voor Economie hadden we vorige week een zeer belangrijke gedachtewisseling met professor Sleuwaegen en doctor De Backer, over de be-

roemde performantiestudie, waarin we van de 4e naar de 7e plaats gaan. Natuurlijk is er ook daar sprake van de nodige correcties en moet men diverse elementen in rekening brengen. Maar ook daar zakken we weg.

Ook een administratie, ook de politiek, ook een regering en een parlement moeten zichzelf verkopen. Ten behoeve van de bevolking zou het geen overbodige luxe zijn mocht de Vlaamse regering de voornoemde studie laten maken, om te bekijken of we het even goed, beter of slechter doen dan andere deelstaten. Die studies worden immers wel gemaakt in Catalonië, Wales en Schotland. Vlaanderen zou dat ook moeten kunnen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de resultaten van het Overlegcomité van 22 september 2003

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de gevolgen voor Vlaanderen van de beslissingen op het Overlegcomité van 22 september 2003

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de resultaten van het Overlegcomité van 22 september 2003, en van de heer Vandenbroeke tot minister-president Somers, over de gevolgen voor Vlaanderen van de beslissingen op het Overlegcomité van 22 september 2003.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, dit was oorspronkelijk een interpellatie, die is omgezet in een vraag om uitleg. Achteraf bekeken kan ik dat enigszins normaal vinden.

Mijnheer de minister-president, in uw Septemberverklaring verwees u her en der vaag en minder vaag naar het Overlegcomité. Op 22 september zouden op de bijeenkomst van dat Overlegcomité knopen zijn doorgehakt met betrekking tot dossiers die al lang sluimeren. Het is belangrijk dat het Vlaams Parlement daar duidelijkheid over krijgt.

Bogaert

Mijnheer de voorzitter, in uw hoedanigheid van voorzitter van dit parlement weet u dat we op actuele vragen, vragen om uitleg of interpellaties vaak het antwoord kregen van de minister-president of een minister dat ze niet volledig konden antwoorden, daar dit dossier nog hangende was. We hadden begrip voor het feit dat het vaak ging over een half antwoord. Maar nu heeft er een zeer belangrijke vergadering van het Overlegcomité plaatsgevonden, waarvan de gevolgen substantieel zijn, zowel voor de begroting als voor de administratie van het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap. Het lijkt me dan ook geen overbodige luxe dat we daarover een uitgebreider antwoord krijgen. Via het secretariaat van de voorzitter heb ik deze middag een kopie kunnen krijgen van de documenten in kwestie, waarvoor mijn dank.

Over heel wat problemen die werden aangebracht in het parlement, werd gezegd dat ze zouden worden doorverwezen naar het Overlegcomité. Dat was zo met Aquafin, Beaulieu, de registratierechten voor 2002, Kyoto, de inspanningen van de diverse overheden in de door het Stabiliteitspact opgelegde normen, de gevolgen voor de gemeenten van de liberalisering van de energiemarkt, de begrotingsherziening 2003, de milieueffingen, financiën en ambtenarij, en de regionalisering van de wapenuitvoer. Al die dossiers werden aangekaart door parlementsleden. De Vlaamse regering stelde – misschien terecht – daar nog niet of niet volledig op te kunnen antwoorden, daar een belangrijk sluitstuk nog moest komen in de vorm van een vergadering van het Overlegcomité.

Een van die sluitstukken was de vergadering van 22 september 2003, waarop een aantal lastige knopen werden doorgelicht. Als verantwoordelijke voor de Vlaamse regering hebt u een tipje van de sluier opgelicht over een aantal zaken, zoals de NMBS-investeringen, de Liefkenshoek-tunnel, de spoorontsluiting van Zeebrugge, het Beaulieu-geschil en de solidariteit met betrekking tot het Kyoto-protocol. Dat protocol is ondertussen erg op de helling komen te staan, daar Rusland het niet wil ondertekenen en de afdwingbaarheid dus in het gedrang komt. Daarover zal een andere vraag om uitleg worden gesteld aan minister Sannen. Over die zaken hebt u inderdaad een en ander gezegd, net als over de bijkomende inspanningen inzake de schuldafbouw en de verlaging van de BTW-aanlagvoet voor Aquafin.

Mijnheer de minister-president, wat is er nu precies afgesproken en wat is verworven voor

Vlaanderen? Wat is er nog niet verworven? Sommige zaken wou men immers niet bespreken op 22 september. Deze zaken werden verdaagd.

Nemen we even het dossier van het Aquafin-geschil. Het gaat over 220 miljoen euro. Minister Van Mechelen antwoordde op interpellaties en vragen om uitleg dat er een belofte was van het federale niveau om die schuldvordering niet te innen, maar nu zou de beslissing zijn genomen om het gerecht zijn weg te laten gaan. Dat is correct, gezien de scheiding der machten. Maar u weet wat zoiets zou betekenen voor een NV of een BVBA. Voor de begroting van een deelstaat is dat niet anders. Er is sprake van een dubieuze vordering, die u in uw begroting als eventueel te betalen moet inschrijven. Dat is een zwaard van Damocles van 220 miljoen euro plus intresten dat boven uw begroting hangt.

Ik vraag dus wat de genomen beslissingen betekenen voor die dossiers waar men eigenlijk het geschil aanhoudt.

De voorzitter : De heer Vandembroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandembroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik sluit me aan bij de vragen van de vorige spreker, daar die sterk overeenkomen met de mijne.

Er is ten eerste de discussie over het probleem van de recuperatie van bevoegdheden. Ik had daarover een interpellatie, die echter uitgesteld is tot volgende week, daar dan ook het voorstel van resolutie van CD&V ter sprake zal worden gebracht.

Ten tweede is er het probleem van de fricties van budgettaire-financiële aard, die ter sprake zouden komen tijdens de vergadering van het Overlegcomité. Dat was heel vaak aangekondigd. We hadden als parlementsleden dan ook met recht en reden verwacht dat u daarop in menig opzicht zou zijn ingegaan op 22 september, met uw Septemberverklaring. Op enkele uitzonderingen na, waarnaar de heer Bogaert reeds verwees, is dat bij mijn weten niet gebeurd.

Ik ga de fricties niet opsommen. Ik heb ze opgesomd in de schriftelijke neerslag van mijn vraag, die u waarschijnlijk hebt doorgenomen ter voorbereiding van uw antwoord. Het gaat over een tiental geschillen, van Aquafin en Beaulieu tot fiscale amnestie en registratierechten.

Mijnheer de minister-president, in welke mate is er over deze vele wrijvingspunten tot nu toe overleg

Vandenbroeke

gepleegd binnen het Overlegcomité ? Binnen welke termijn zal over de overblijvende punten wel overleg worden gepleegd ?

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, u weet dat ook het Vlaams Parlement een dossier naar het Overlegcomité heeft gestuurd. Het gaat met name over het voorstel van decreet inzake de paardensport, dat u ook kent, mijnheer Vandenbroeke. Ik kan begrijpen dat er communautaire en andere dossiers zijn die belangrijker zijn. Ons Reglement bepaalt echter dat indien het Overlegcomité geen uitsluitsel geeft binnen een termijn van 14 dagen, we kunnen voortwerken in het Vlaams Parlement. Ik zou willen weten in welke mate de federale overheid daar belangstelling voor heeft. Wanneer zal dit dossier op de agenda van het Overlegcomité worden geplaatst ?

De voorzitter : Mijnheer de minister-president, een ander element is de naam die we zullen gebruiken bij de verkiezingen. Vorige keer hebben de Vlamingen deelgenomen aan verkiezingen voor de 'Vlaamse Raad'.

Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het klopt dat in de Septemberverklaring niet uitvoerig werd ingegaan op de akkoorden die werden afgesloten in het Overlegcomité. Sommigen verwijten me nu al neigingen à la Castro te hebben. Mocht ik daar toen uitvoerig op ingegaan zijn, zou die beschuldiging terecht geweest zijn.

Tijdens de formatieperiode van de federale regering heeft de heer Verhofstadt de ministers-presidenten en een delegatie van de verschillende deelregeringen ontboden om na te gaan hoe de deelregeringen zouden kunnen helpen om de doelstellingen van het Stabiliteitspact te realiseren. De vraag die werd besproken, ging niet over extra middelen of over het overhevelen van middelen van de deelstaten naar de federale overheid. In essentie ging het erom de schuldafbouw in de mate van het mogelijke te versnellen en op te drijven.

Door de vermindering van de schuld ontstaat er in de volgende jaren een bijkomende structurele beleidsruimte. De Vlaamse regering heeft de schuld teruggedrongen van zo'n 320 miljard frank naar 160 miljard frank. Daardoor is een jaarlijkse extra

beleidsruimte gecreëerd van 250 miljoen euro. Dat geld ging vroeger naar de banken. We kunnen er nu zaken mee doen die nuttig zijn voor de burgers.

Nog voor het reces heb ik aan het parlement gezegd dat we bereid waren op een positieve manier na te denken over de vraag van de federale overheid. Als het goed gaat met België, gaat het goed met Vlaanderen. Als de doelstellingen in het kader van het Stabiliteitspact worden gerealiseerd, is dat ook een goede zaak voor de Vlaamse economie.

Er moest voor ons wel worden voldaan aan een aantal duidelijke voorwaarden. We wensten mee te kunnen wegen op de vastleggen van de prioriteiten bij de NMBS-investeringen in Vlaanderen binnen de 60/40-formule. Daarnaast moest er inzake het Elia-dossier een oplossing worden gevonden voor onze steden en gemeenten. Bovendien moest de solidariteit spelen tussen het zuiden en noorden van het land om de Kyoto-doelstellingen te halen. Ten slotte waren we enkel bereid die inspanningen te leveren in de mate dat ook de andere gewesten en gemeenschappen van dit land gelijkwaardige inspanningen leverden.

Het Overlegcomité komt op regelmatige tijdstippen samen. Het klopt dat op één zo'n vergadering niet alle problemen, conflicten, hangende dossiers worden opgelost. Wel waren er een zestal korven waarover een beslissing werd genomen.

Er is een discussie over de impact van het federaal regeerakkoord op de bevoegdheden van gemeenschappen en gewesten. Dat is een belangrijke vraag, die ook door de heer Vandenbroeke werd aangehaald. In een gezonde federale staat wordt daar aandacht aan besteed. Er wordt nagegaan wat samen kan worden gedaan en hoe kan worden vermeden dat de ene overheid zich inlaat met de bevoegdheid van een andere overheid. In dat verband heb ik de opdracht gegeven aan de administratie om een nota te maken om ons terzake te ondersteunen.

Er werd afgesproken twee lijsten op te stellen. Eén gaat over materies waar de bevoegdheden van de federale overheid en van de Vlaamse en andere deelstaten elkaar raken, met elkaar verweven zijn of elkaar aanvullen. De federale regering vraagt hier gezamenlijk acties te ondernemen. Die lijst moet voor ons bevoegdheden bevatten waarover we gezamenlijk rond de tafel kunnen zitten om de beleidsinstrumenten op elkaar af te stemmen.

Daarnaast is er nog een tweede lijst. In het federale regeerakkoord is er sprake van bevoegdheden

Somers

waarover wij van mening zijn dat ze in heel belangrijke mate, zonet exclusief, tot ons beleidsdomein behoren. In onderling overleg moet duidelijk worden gemaakt dat het initiatief niet kan worden genomen door de federale overheid. Volgens ons hoort de beslissing volledig thuis op het regionale niveau.

Het gaat dus om twee lijsten, met een verschillende bedoeling opgesteld. In de tweede staan de bevoegdheden waarover de federale overheid wel heeft gesproken in het federaal regeerakkoord, maar waarvan wij vinden dat ze tot onze taak behoren. Van de eerste vinden we wel dat het zinvol is dat we gezamenlijk acties ontwikkelen omdat de bevoegdheden bij beide overheden liggen. Wat dat betreft, zal worden getracht de krachten te bundelen.

Over een aantal hangende dossiers werd een doorbraak gerealiseerd. Ik denk daarbij aan Beaulieu, het RAC-gebouw, het Residence Palace en de restwaarde van investeringen aan schoolgebouwen van de Belgische krijgsmacht in Duitsland. Alles samen gaat het om een bedrag van 88,33 miljoen euro. Daarvan komt 56,35 miljoen euro de Vlaamse Gemeenschap ten goede. De betalingen zullen worden uitgevoerd.

We hebben ook een discussie gevoerd over Aquafin. De Vlaamse regering was vragende partij om de BTW van 21 naar 6 percent te brengen. Tijdens de vergadering werd het volgende overeengekomen: 'Het Overlegcomité neemt akte van de regeling die de Vlaamse regering voorziet waarbij Aquafin factureert aan de drinkwatermaatschappijen, die daarop 21 percent BTW betalen, maar deze kunnen aftrekken. De drinkwatermaatschappijen factureren het waterverbruik aan de eindverbruiker, die 6 percent BTW betaalt. Indien deze regeling niet binnen het jaar kan worden uitgevoerd, wordt de BTW-verlaging tot 6 percent voor waterzuivering opnieuw onderzocht.'

De Vlaamse overheid heeft er zich met andere woorden toe geëngageerd te onderzoeken of het systeem dat in het zuiden van het land bestaat, en dat een herstructurering van onze manier van factureren veronderstelt, ook bij ons kan worden toegepast. Ik ben er niet van overtuigd dat dit kan. Voor de burger moet het om een neutrale operatie gaan. Er werd afgesproken dat, indien er binnen het jaar geen oplossing wordt gevonden, de discussie over de 6-percenteregeling opnieuw zal worden gevoerd.

De Franstaligen hebben gevraagd om de BTW op het wetenschappelijk onderzoek en schoolgebouwen op 6 percent te brengen. Ook die discussie werd uitgesteld tot volgend jaar.

Een derde belangrijk dossier is dat over Elia. De federale overheid heeft zich geëngageerd om een regeling uit te werken die de noodzakelijke compensatie voor de steden en gemeenten moet realiseren. Indien dat niet gebeurt, zullen de steden en gemeenten zich genoodzaakt voelen de belastingen te verhogen. De vroegere 'verdoken' belastingen onder de vorm van een dividend betekenden bijna 10 percent van de inkomsten van steden en gemeenten. Degene die lokale verantwoordelijkheid draagt, weet dat die bedragen in het overgrote deel van de lokale besturen niet kunnen worden gecompenseerd door besparingen op de uitgaven.

De federale regering zal voor het eind van deze maand een sluitende regeling treffen. Eigenlijk is dat te laat. De meeste gemeenten slagen er echter ook maar in om in november of december hun begroting goed te keuren. De federale regeling moet eind oktober rond zijn. Indien dat niet het geval is, komt de zaak terug op de onderhandelingstafel van het Overlegcomité. De Vlaamse regering zal dan de onmiddellijke regionalisering vragen. Ik heb vertrouwen in de goede afloop. De federale overheid maakt ernstig werk van het dossier. We wachten op de resultaten. Binnen de maand zal daar duidelijkheid over bestaan.

Het Kyoto-dossier is een technisch niet eenvoudig dossier. In de Septemberverklaring heb ik aangekondigd dat we Kyoto niet enkel als een bedreiging moeten zien maar ook als een opportuniteit. Overal wordt gezocht naar nieuwe, innoverende milieutechnologie. Vlaanderen heeft wat dat betreft een zekere knowhow. We moeten die aanboren, uitdiepen en commercialiseren. Mijnheer Vandenbroeke, Vlaanderen kan daar iets realiseren.

Kyoto dreigt echter ook een hypotheek te leggen op de economische ontwikkeling van onze regio. Het is dan ook belangrijk dat er een goede regeling wordt getroffen. We moeten onder andere kunnen rekenen op solidariteit.

Er werd een strak tijds kader uitgetekend. Het principe van de solidariteit tussen de gewesten en de federale overheid is expliciet opgenomen in de overeenkomst tussen de regio's en de federale overheid. Zoals ook opgenomen in het federaal regeerakkoord, is het de bedoeling om voor het einde van dit jaar een volledig akkoord te realiseren over Kyoto en de wijze waarop we de regeling

Somers

zullen implementeren in ons land. De Vlaamse regering werkt actief mee aan de besluitvorming.

Er is ook een akkoord bereikt over de NMBS. Er is nu kritiek op de 60/40-verdeelsleutel. In familiale kring ken ik een Vlaamsbewogen parlements lid dat in de jaren zeventig in de federale kamer jaar in jaar uit heeft gehamerd op het verkrijgen van die verdeling. Hij eiste dat die verhouding zou worden gebruikt. In die tijd ging 50 tot 60 percent van de investeringen naar het Franstalig landsgedeelte. Nu staan we – gelukkig maar – een stap verder.

De zaak evolueert echter. We eisen dan ook terecht de regionalisering van de NMBS. Daarover bestaat in Vlaanderen een heel breed draagvlak. Volgens ons is er op dit moment sprake van enige incoherentie. Voor een federale bevoegdheid wordt een regionale verdeelsleutel gehanteerd voor het investeringsbeleid. Ofwel gaat het om een federale bevoegdheid, en dan zouden economische of andere overwegingen moeten bepalen waar wordt geïnvesteerd ; ofwel wordt een regionale verdeelsleutel gehanteerd, en is de consequentie dat de materie wordt geregionaliseerd. Dat is alleszins mijn aanvoelen.

De inzet in het Overlegcomité was niet de regionalisering. Dat is een zaak voor de federale overheid. Daarbij moet een overeenkomst worden gemaakt met de gesprekspartners uit het zuiden van het land. We weten allemaal dat het een uitdaging is een platform te vinden in het federale parlement. Binnen de 60/40-verdeelsleutel was het onze ambitie ervoor te zorgen dat de Vlaamse regering de prioriteiten en timing zou kunnen vastleggen inzake de investeringen in onze regio. Daarover werd intensief overleg gevoerd. Ons standpunt werd overgenomen.

De essentiële verandering zal in de Antwerpse regio gesitueerd zijn. De tweede Scheldetunnel – de Liefkenshoekspoortunnel – wordt de prioriteit der prioriteiten. Gelet op de evolutie van de Waalse industrie heeft de tweede spoorontsluiting wat aan belang verloren. Dit betekent niet dat het dossier in de vuilnisbak wordt gegooid. De Liefkenshoekspoortunnel is echter belangrijker.

Binnen het budget dat de NMBS krijgt via de dotatie voor de investeringen van de federale overheid, hebben we het tempo en de prioriteiten volledig kunnen bepalen. Daardoor zal de spoortunnel sneller klaar zijn.

Bovendien werd het systeem van de prefinancieringen volledig aanvaard. Vroeger werd dat betwist. De prefinanciering zal gaan naar een rangestation in Zeebrugge en de Liefkenshoekspoortunnel. We gebruiken dat systeem omdat het budget van de NMBS al volledig gaat naar de projecten die we zelf naar voren hadden geschoven.

Een ander project dat via de prefinanciering wordt gerealiseerd, is de diablo. Die wordt echter niet door ons gefinancierd. Het gebeurt in het kader van de uitbouw van de luchthaven.

Een laatste onderdeel handelt over de overheidsfinanciën. De federale overheid gaat ermee akkoord om 75 miljoen opbrengsten van de repatriëring van de kapitalen – de fiscale amnestie – ter beschikking te stellen van de deelstaten. Een deel van die gelden heeft betrekking op gewestbelastingen. Ik denk daarbij aan de successierechten. We krijgen die bedragen volgend jaar. We hebben wel beloofd om het bedrag te gebruiken voor de schuldafbouw. Dankzij die 75 miljoen euro ontstaat er 7 percent extra budgettaire beleidsruimte.

De middelen worden over de gewesten verdeeld a rato van het gemiddelde van de inkomsten van de successierechten van de afgelopen 10 jaar. Dat is de meest objectieve en correcte verdeelsleutel.

De deelstaten, en dus ook de Vlaamse regering, hebben toegezegd om het bedrag van 88,33 miljoen euro extra inkomsten uit een aantal dossiers waarover een definitief akkoord werd bereikt, te gebruiken voor een verdere schuldafbouw.

Het Stabiliteitspact dat de overheden hebben afgesloten om te voldoen aan de Europese desiderata, wordt door Europa steeds strenger en strikter gedefinieerd en geïnterpreteerd. Alle landen van Europa ontwikkelen immers ontwijkmechanismen. Een mooi voorbeeld in Vlaanderen zijn de VOI's. Vroeger telden de reserves die ze hadden niet mee en was het zeer gemakkelijk om de stabiliteitsverplichtingen na te komen. Nu worden die – terecht – opgenomen in de activa van de Vlaamse overheid. Dit houdt wel een striktere interpretatie in, niet alleen voor ons, maar ook voor alle andere landen en regio's.

In het kader van die verplichtingen moeten niet alleen de vastgelegde overschotten worden gerealiseerd. Daarnaast vallen er een aantal operaties onder ESR-code 8. Het gaat om tijdelijke participaties die daarna terug worden opgenomen. We slaagden er niet in om aan die norm te voldoen.

Somers

De deelstaten en de federale overheid hebben afgesproken om die verplichtingen te verminderen tot een bedrag van 147 miljoen euro. Dat bedrag gaat naar de schuldafbouw. Deze bijkomende inspanning komt ook de Vlaamse schuldpositie ten goede. Het gaat om 52 percent extra voor Vlaanderen en 48 percent voor de andere deelstaten. Dit is een correctie op het te grote aandeel van Vlaanderen bij de schuldafbouw. Daarbij moet wel worden gezegd dat die afbouw nooit nadelig is geweest voor Vlaanderen. Ik schaar me achter de houding van mijn voorgangers Van den Brande en Dewael. Hoe verder we terzake gaan, hoe beter. Ik vond het echter wel belangrijk dat er een correctie werd aangebracht.

Het Vlaamse bevolkingsaandeel bedraagt ongeveer 58 percent. De fiscale draagkracht van Vlaanderen is zo'n 64 percent. Er is geen verdeelsleutel waarbij Vlaanderen slechts 52 percent krijgt toebedeeld, of we moeten bijzonder creatief te werk gaan. Een objectieve verdeling ligt hoger. Aan de laatste voorwaarde van Vlaanderen werd ook tegemoetgekomen. Iedereen moet nu zijn verantwoordelijkheid nemen.

Een aantal andere dossiers moeten op korte termijn worden besproken op het Overlegcomité. Ik denk daarbij aan de naamgeving.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister-president, u hebt een beknopte uitleg gegeven over de Elia-gelden. Eind oktober zou daarover een regeling moeten zijn. De Vlaamse gemeenten en steden hadden de dividenden ingeschreven voor 2003. Zullen de lokale besturen nog in de loop van 2003 een bedrag krijgen of zal dat pas gebeuren in 2004 ?

U hebt gezegd dat indien daarover geen akkoord wordt bereikt, u de onmiddellijke regionalisering zult eisen. Wat houdt dat in ? Aangezien Elia een federaal energiebedrijf is, zal er moet worden gewerkt via de Vlaamse gemengde of zuivere distributie-intercommunales om een heffing op te leggen. Elia kan moeilijk een Vlaamse tariefheffing invoeren, tenzij daarover een juridisch sluitend akkoord wordt afgesloten.

Vele steden en gemeenten betalen 21 percent BTW, zeker als het om nieuwbouw gaat. Dat bedrag gaat naar de federale overheid. De grote steden zetten constructies op om die BTW via ge-

meentelijke overheidsbedrijven te recupereren. Aangezien de ene overheid aan de andere betaalt, zou het beter zijn dat de federale overheid de BTW voor overheidsdiensten zou terugbrengen tot 6 percent. Dat zou de zaken enorm vereenvoudigen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de minister-president, in het verleden stonden we nogal sceptisch tegenover de te boeken resultaten via het Overlegcomité. Mijnheer de voorzitter, in een vorig leven hebt u gezegd dat dossiers die naar het Overlegcomité gaan, daar begraven worden.

Mijnheer de minister-president, u had het daarnet over de prioriteiten van de NMBS, de evenwaardige inspanningen in verband met het Stabiliteitspact, de – nog te bewijzen – solidariteit inzake Kyoto. Klopt mijn indruk dat het klimaat iets beter is dan vroeger ? (*Opmerkingen*)

Er werd vooruitgang geboekt in een aantal gevoelige dossiers. Iedereen voorspelde dat u op uw bek zou gaan. Ik heb wel enige bedenkingen bij het Kyoto-dossier. Het is de eerste keer dat we aan Wallonië vragen zich solidair op te stellen. Ik had echter geen positieve ontwikkeling verwacht inzake de andere materies.

Daarnaast ben ik toch enigszins pessimistisch als ik de lijst bekijk van de bevoegdheden van de federale ministers en staatssecretarissen. Dat is federale recuperatie. (*Opmerkingen*)

Ik ben optimistisch gestemd over de door u bereikte resultaten. De toekomst moet uitwijzen of dat optimisme gewettigd is. Een aantal bevoegdheden werden echter toegekend aan een aantal staatssecretarissen. Onder de vorm van 'coördinatie' werden in het verleden nogal eens exclusief aan ons toegewezen bevoegdheden uitgehouden.

U hebt gezegd dat er een lijst wordt gemaakt met bevoegdheden die elkaar raken. In die gevallen zou worden samengewerkt. Daarnaast zou een tweede lijst worden opgesteld. Kunnen we die lijsten krijgen ? Zullen we daarover een debat voeren, zodat we kunnen nagaan of er geen recuperatie van bevoegdheden in het spel is ?

Mijnheer de minister-president, u hebt het ook gehad over Aquafin en het probleem met de BTW-gelden. Ik dacht dat België in 2004 voorstellen zou doen aan Europa met betrekking tot de harmonisering van de BTW. Een aantal punten hebben te

Denys

maken met het milieubeleid. De BTW-tarieven zijn daar van belang. Voor mestverwerking is de BTW vastgelegd op 21 percent, voor mestverspreiding is dat 6 percent.

Wij zijn bevoegd voor milieu. Via het BTW-tarief kan een beleid worden gevoerd. Zal Vlaanderen nagaan hoe de BTW kan worden hervormd voor die domeinen die onder onze bevoegdheid vallen? In een aantal gevallen worden beleidskeuzes onmogelijk gemaakt omdat de aanslagvoet niet juist is.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. Het is goed dat dit parlement wat dieper kon ingaan op de – ook financieel – belangrijke gevolgen voor Vlaanderen. Ik wil alleen vragen of het mogelijk is de lijst te krijgen van de door Vlaanderen aangebrachte dossiers die nog hangende zijn. Dat moet ons toelaten die op te volgen en, als er geen oplossingen komen, er te gelegener tijd vragen over te stellen.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : De hangende dossiers waarover de heer Bogaert het heeft, zijn net die dossiers met een vrij fors prijskaartje. Dan denk ik aan de doorstorting van de registratierechten. Ook zouden we, in het verlengde van de opmaak van de federale begroting, met de afspraken die er zijn gemaakt over herzieningen van parameters, ook aanspraak kunnen maken op een vrij fors bedrag, als we de media mogen geloven. Klopt dit? Wanneer zal dit worden besproken in het Overlegcomité?

In het kader van het Stabiliteitspact is er de druk, ook ingegeven door het Europese niveau, om de zaken opnieuw scherper uit te lijnen, terwijl de afspraak was dat Vlaanderen tot 2010 een zekere marge kreeg. Als ik u nu goed begrijp, zijn we er al mee akkoord gegaan om ook voor Vlaanderen deze regeling strenger te maken. Waar en wanneer is dit afgesproken?

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : De vraag van de heer De Roo is een heel belangrijke vraag. Ze

komt hier terecht aan bod. Laten we maar eerlijk zijn : dit is een heel moeilijk dossier, in het bijzonder voor onze gemeentebesturen. Deze besturen – met name de schepenen van Financiën en de administraties – moeten vandaag volop bezig zijn met de opmaak van hun begroting. Ze zijn niet in staat daar op een zinvolle manier aan te beginnen als er geen duidelijkheid is over de ontvangsten in het kader van Elia en de compensatie voor het verlies aan dividenden. Dat maakt immers heel wat uit. Een gemeentebestuur dat ervan uitgaat dat het die middelen niet heeft, zal zijn belastingen moeten verhogen en zal – overal waar denkbaar en ondenkbaar is – moeten beginnen te schrappen. Als de gemeente die middelen wel krijgt, dan ontstaat er een ander klimaat en zal het opmaken van een begroting voor dit jaar en de volgende jaren een veel realistischer opdracht zijn. Gezien mijn heel recente verleden heb ik enige affiniteit met dit dossier, en heb ik veel begrip terzake. Ik meen dat ik die situatie heel goed kan inschatten.

Wat is de inzet? Vorig jaar heeft de Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden op gezag van de federale regering aan de gemeenten meegedeeld dat ze een compensatie mochten inschrijven, maximaal aan 100 percent. Er is vorig jaar ook een federale programmawet goedgekeurd. In artikel 421 daarvan creëert de federale overheid het wettelijke kader om die noodzakelijke compensatie waar te maken. Dat dossier is blijven hangen om een reden die we allemaal wel wat kunnen vermoeden, namelijk het feit dat de structuur in het zuiden van het land anders is. Het spijzen van de gemeenten op basis van dividenden, dus verdoken belastingen op basis van die dividenden, is in Wallonië veel minder belangrijk dan in Vlaanderen. In Wallonië heeft men andere maatregelen genomen die het kleine verlies daar konden dekken. Mochten we die maatregelen in Vlaanderen nemen, dan zouden we nooit het verlies kunnen dekken dat onze gemeenten lijden. Daarom vond ik het van uitzonderlijk belang dat er duidelijkheid zou komen terzake.

Ik heb dat als een van de breekpunten naar voren geschoven om binnen de Vlaamse regering te kunnen praten over een extra inspanning. Die duidelijkheid moet worden gecreëerd door de federale overheid, want zij heeft de bevoegdheid om maatregelen te nemen wat de prijzenpolitiek op het vlak van energie betreft. Mijnheer De Roo, u hebt daar volkomen gelijk in. Wij zijn wat dat betreft nog niet bevoegd. De federale regering beseft natuurlijk ook wel dat er een probleem is. Ze bestaat immers voor de helft uit mensen uit het noorden van België, die hier elke dag op worden aangespro-

Somers

ken door gemeentebesturen. De Vlaamse regering heeft gevraagd dat men op heel korte termijn die regeling zou uitwerken.

Mijnheer De Roo, samen met u hoop ik dus dat de minister van Binnenlandse Aangelegenheden begin november, of zelfs eind oktober, een nieuwe omzendbrief zal kunnen versturen die de huidige omzendbrief corrigeert. Die huidige omzendbrief is door voorzichtigheid ingegeven. Ik begrijp de minister van Binnenlandse Aangelegenheden volkomen wanneer hij zegt dat hij geen tweemaal de gemeenten wil meedelen dat ze dit kunnen inschrijven, zeker nu er geen dekking is van de federale regering. Hij heeft de gemeenten geadviseerd te vragen wat ze kunnen inschrijven. Ik hoop dat die nieuwe brief, die terzake duidelijkheid creëert, er snel komt en dat we daarin zullen kunnen meedelen dat er wel degelijk een compensatie komt op basis van een federale regelgeving.

Ik ga ervan uit dat de andere overheden in dit land te goeder trouw zijn. Ik sta op een heel positieve manier tegenover hen. Maar mocht mijn vertrouwen worden geschaad, wat ik me echt niet kan indenken, dan willen we onmiddellijk een nieuwe bijeenkomst van het Overlegcomité, waar we dan de regionalisering van de prijzenpolitiek van het energiebeleid op tafel zullen gooien. We wensen daar onmiddellijk een doorbraak over te krijgen. We hebben dat nu al heel duidelijk gemaakt bij de bijeenkomst van het Overlegcomité.

Als we het zelf willen doen, dan moeten we ook de bevoegdheid en de hefboomen krijgen, mijnheer De Roo. Dat is de uitdaging. U hebt opnieuw gelijk wanneer u stelt dat het niet evident zal zijn dit heel snel te doen en zo de gemeenten te helpen en te steunen. Sommige politici zeggen dat we de problemen niet moeten oplossen voordat ze zich stellen. Hoe dan ook, wanneer we dat beleidsinstrument in handen krijgen, dan zullen we ook een omzendbrief kunnen sturen naar de gemeenten met de boodschap dat ze op dat geld kunnen rekenen.

Dat is de stand van zaken. Het lijkt me een heel eerlijke en correcte weergave. De Vlaamse regering kon natuurlijk niet meer doen dan ze heeft gedaan. Men kan niet eisen in het Overlegcomité dat niemand buiten gaat als niet onmiddellijk die regeling en dat uitvoeringsbesluit worden gemaakt. Men moet een heel strakke timing hanteren. U kent ook de parlementaire werkzaamheden : 1 maand is een heel redelijke, maar ook een heel strakke termijn om zoiets te organiseren.

Mijnheer Denys, u vroeg me hoe het klimaat was. Het is de eerste maal dat ik daar aanwezig ben. Ik kan dus niet vergelijken met het verleden. We moeten ons ervoor hoeden om inzake die communautaire dossiers aan stemmingmakerij te doen en politieke spelletjes te spelen. Dat geldt voor de oppositiepartijen, maar ook voor de meerderheidspartijen.

We hebben soms de neiging om een negatieve karikatuur te maken van het communautaire klimaat van het verleden, en daartegenover de positieve karikatuur te plaatsen van de grote verstandhouding en het evenwicht. Het is niet zo dat men elkaar nu op alle niveaus in de armen valt en het allemaal koek en ei is, terwijl men vroeger alleen vocht en elkaar beledigde. In het verleden is er inzake sommige dossiers heel constructief samengewerkt. In andere dossiers lagen de standpunten ver uit elkaar en werd er terecht scherp onderhandeld. Vandaag zal dit niet anders zijn.

Vandaag ontdek ik dat er met mijn Waalse collega, de heer Van Cauwenberghe, op heel wat domeinen bondgenootschappen te sluiten zijn, vanuit een regionalistische inspiratie. Het is mijn overtuiging dat er Waalse politici zijn die sterkere affiniteiten hebben met het regionale niveau en ook graag beslissen over de spoorinvesteringen in hun regio. Omgekeerd zijn er ook objectieve tegenstellingen, vaak van financiële aard. Het komt er dus op aan te trachten doorbraken te realiseren.

Ik ken de emancipatiestrijd van Vlaanderen enigszins en ben daar dus heel realistisch en ook pragmatisch in : we moeten trachten doorbraken te maken waar die te maken zijn. Het is natuurlijk de taak van de oppositie om de lat zo hoog mogelijk te leggen en ons te verwijten dat we dat doel niet hebben gehaald. Ik ervaar dat veeleer als een positieve aansporing van de oppositie om voort te werken. Als overheid en als meerderheid mag men ook niet te snel tevreden zijn met het geboekte resultaat. Ik denk dat nu niet het goede klimaat bestaat voor een of andere grote communautaire ronde, daar de regionale verkiezingen voor de deur staan. Het is de taak van de oppositie om te zeggen dat we die ronde nu moeten doen. Noch u, mijnheer De Roo, noch u, mijnheer Vandembroeke zullen dit ooit expliciet zeggen, maar iedereen begrijpt wel dat het jaar voor regionale verkiezingen niet het ogenblik van de grote doorbraak is.

Hoe dan ook, wat we hebben bereikt in het Overlegcomité, is betekenisvol. Dit is niet de grote Vlaamse doorbraak, maar er zijn belangrijke stappen vooruit gezet. We zijn erin geslaagd om de

Somers

extra inspanning te beperken tot 52 percent, terwijl de financiering van die 52 percent dan nog hoofdzakelijk van de federale overheid zelf komt. Het is belangrijk om dat vast te stellen, mijnheer Vandenbroeke. Het gaat hier over geld dat de federale overheid in belangrijke mate aan ons geeft. Daarmee kunnen we onze schuld verder afbouwen, maar zo ontstaat er de volgende jaren ook bijkomende budgettaire ruimte. Dat is positief : er komt federaal geld voor extra ruimte op de Vlaamse begroting. We moeten duidelijk zijn : deze voor Vlaanderen positieve correctie geldt voor 1 jaar. Jammer genoeg is ze niet doorgetrokken. Binnenkort moeten we opnieuw onderhandelen over nieuwe verdeelsleutels.

In het verleden was er in Vlaanderen sprake van een groot voluntarisme. Dat was terecht : toen kampten we nog met een grote overheidsschuld. We moeten ons toch eens bezinnen over de vraag of we ook de komende jaren zo voluntaristisch moeten blijven en ons verbinden tot 100 percent van de inspanning. Ik weet niet of dat echt nodig is. Het kan ook interessant zijn om iets meer beleidsruimte te krijgen, temeer daar, indien we aan dit tempo onze schuld blijven afbouwen, we binnenkort geen schuld meer zullen hebben. Nu bedraagt die nog 4 percent van ons bruto regionaal product. Federaal is dat 100 percent.

Er is heel belangrijk en goed werk geleverd. We moeten dat voortzetten. Maar we moeten er nog eens goed over nadenken of het wel zinvol is aan dit tempo de overheidsschuld verder te blijven afbouwen in de toekomst, en steeds extra verantwoordelijkheden op te nemen. Maar, mijnheer Vandenbroeke, we zijn het er allemaal over eens dat elk miljard frank aan schuldafbouw een investering in de toekomst is.

De opdracht van de Vlaamse regering bestaat erin om in dat Overlegcomité samenwerking te zoeken waar dat mogelijk is. Het is de taak van een overheid om principieel uit te zijn op samenwerking. Dat is mijn houding in de politiek : samenwerking met de oppositie in dit parlement waar het kan, waarom niet. De meerderheid moet ernaar streven te trachten de oppositie maximaal te betrekken bij het beleid. Indien dat niet mogelijk is, moeten de tegenstellingen helder en duidelijk worden geformuleerd. Ook moet er waar mogelijk worden samengewerkt met de federale overheid en de Waalse en de Brusselse overheid. We moeten elkaar maximaal de hand reiken, maar er natuurlijk wel over waken standvastig te zijn wat de bevoegdhe-

den betreft, en daar duidelijkheid over creëren. Dat proberen we te doen. Binnen een jaar zal het oordeel worden geveld over de vraag of we daarin geslaagd zijn.

Tegelijk moeten we ervoor zorgen dat er een klimaat wordt gecreëerd voor verdere stappen op het vlak van de staatshervorming. Daar dragen we samen verantwoordelijkheid voor. Vandaag worden communautaire thema's immers gebruikt in het spel tussen meerderheid en oppositie, om elkaar te plagen, op te jagen, pijn te doen. Als het over de grond van de zaak gaat, blijkt de inwisselbaarheid van de Vlaamse partijen echter steeds belangrijker te zijn, veeleer dan dat men terzake een degelijk front vormt. Ik ben vragende partij voor een oprecht front inzake een aantal thema's, niet alleen op papier, maar ook in de realiteit, wanneer het erop aankomt. De grote vraag is of we daar de politieke wil voor hebben. Dat moet ieder voor zich uitmaken.

De lijst van de hangende dossiers ga ik met heel veel plezier overhandigen, zodat die zeker nog ter sprake kunnen komen.

De voorzitter : Die lijst zal bij het verslag van de vergadering worden gevoegd.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het toenemend gebruik van de term Wallonie-Bruxelles door de Franse Gemeenschap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het toenemend gebruik van de term Wallonie-Bruxelles door de Franse Gemeenschap.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister-president, ik moet er u niet van overtuigen, denk ik, dat de Franstaligen, en meer bepaald de Franse Gemeenschap, de integriteit van het Vlaamse grondgebied in de praktijk niet erkennen. Ze blijven Carrefour en allerhande Franstalige initiatieven in de Rand subsidiëren. Ze hebben, ondanks

Van Nieuwenhuysen

het negatieve arrest van de Raad van State, de Conseil consultatif des francophones de la périphérie onmiddellijk heropgericht, ook al blijft die pro forma nog even op stal staan. Ze organiseren zelf en ondersteunen regelmatig initiatieven in de Rand. We herinneren ons maar al te goed de demarche van een aantal Franstalige parlementsleden bij de Raad van Europa. Er is het voortdurend naast zich neerleggen van de decreten en richtlijnen van de Vlaamse regering in de 6 faciliteitengemeenten. Er is de weigering om te praten over de splitsing van het kiesarrondissement en het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. De Franstalige partijen hebben er nooit een geheim van gemaakt dat ze de Vlaamse Rand bij Brussel willen voegen en op termijn de beide aan Wallonië willen verbinden.

Ze hebben daartoe een heuse strategie ontwikkeld. De aangehaalde voorbeelden illustreren dat. Daarbij hoort ook het systematisch hanteren van het begrip Wallonie-Bruxelles en het vervangen van de titulatuur van de Communauté française door Communauté Wallonie-Bruxelles. Zo werd in de periode tussen december 2002 en januari 2003 op BBC World regelmatig een 1,5 minuten durende economische promotiefilm vertoond voor Wallonia-Brussels.

Ik heb daar destijds uw voorganger over aangesproken. Minister-president Dewael zei toen in zijn antwoord dat hij zijn administratie de opdracht had gegeven om een algemeen dossier op te stellen over die aangelegenheid. In mijn schriftelijke vraag 31 van 28 mei, die nog aan uw voorganger gericht was, vroeg ik of dat dossier nu al was afgerond, en welke initiatieven de toenmalige minister-president aan de hand van dat dossier wou nemen. Het antwoord is dan van u gekomen.

U hebt bevestigd dat dit dossier er was. U kondigde ook aan een brief te zullen sturen naar uw collega's van de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest en het Brussels Gewest, waarin u hen erop zou wijzen dat het gebruik van de benaming Wallonie-Bruxelles een inbreuk vormt op de federale staatsstructuur. De indruk wordt zo immers gewekt dat de beide een territoriale eenheid vormen, waarmee de artikelen 2 en 3 van de Grondwet worden geschonden. Brussel is niet alleen de hoofdstad van Vlaanderen, maar ligt ook ingekapseld in Vlaanderen. Ook geeft men de indruk dat Vlaanderen geen enkele bevoegdheid heeft in Brussel. Minstens impliciet wordt de indruk gewekt dat Brussel een eentalig gewest is.

Ik had dit allemaal niet beter kunnen zeggen, mijnheer de minister-president, maar blijkbaar heeft de andere kant dat niet zo goed begrepen. Ze hebben althans niet goed begrepen dat er een antwoord werd verwacht op uw opmerkingen. Eind augustus was er alleszins nog geen antwoord op die brief van 15 juli, althans als ik mag afgaan op wat ik in die periode in de pers heb kunnen lezen. Dat was niet helemaal onverwacht. U liet immers al verstaan dat u, indien uw schriftelijke demarche geen resultaat zou geven, deze problematiek ter sprake zou brengen binnen het Overlegcomité. Uw woordvoerder heeft dit eind augustus ook nog eens herhaald in de pers.

Uit de reactie op RTL blijkt echter dat de heer Hasquin de brief – een beetje voorspelbaar – zowat als een communautaire provocatie heeft beschouwd. Hij wacht de bijeenkomst van het Overlegcomité zelfs niet af om nu al te stellen dat de benamingen Wallonie-Bruxelles en Communauté Wallonie-Bruxelles niet worden afgeschaft. Met andere woorden, hij heeft uw brief naar de prullenmand verwezen. Ik vrees dat u ook binnen het Overlegcomité zult stuiten op een muur van afwijzing.

Mijnheer de minister-president, ik had graag meer vernomen over de inhoud van dat fameuze dossier dat werd opgesteld door uw voorganger. Het is misschien niet mogelijk om hier uitvoerig op dit dossier in te gaan, maar misschien is het mogelijk er een kopie van te krijgen. Hebt u sinds de berichten van eind september al enige reactie ontvangen op uw brieven aan uw Franstalige collega's? Misschien is dat inmiddels toch gebeurd.

Zult u deze aangelegenheid ook daadwerkelijk op de agenda van het Overlegcomité laten zetten? Ik vraag dat omdat die agenda me de jongste tijd nogal overladen lijkt, maar misschien kan het er toch nog bij. Hoe zult u het gebruik van de grondwettelijke benaming van de Franse Gemeenschap afdwingen als de Franstaligen voet bij stuk houden en systematisch deze titulatuur, die eigenlijk onwettig is, gebruiken?

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, als we de thematiek bekijken zoals die door de vorige spreker terecht wordt geschetst, dan vind ik het indroevig dat we in 2003 nog over dit soort zaken moeten debatteren. Ik denk niet dat dit zomaar een debatje in de rand is. Het gaat hier ook over de internationale beeldvorming. Als we in Brussel uit een vliegtuig stappen, dan worden we

Van Dijk

onmiddellijk geconfronteerd met Wallonie-Bruxelles. Welkom thuis, denk ik dan.

Het buitenland wordt steeds belangrijker, ook voor Vlaanderen. Denken we maar aan onze aanzienlijke investeringen, aan Export Vlaanderen, aan de erkenning van Vlaanderen in het buitenland. We zijn een klein land, dus we hebben veel buitenland. Voor het buitenland is Brussel nog steeds een ankerplaats in Europa. Ook in de VS kent men Belgium nauwelijks, maar Brussels is er toch wel iets beter bekend. Wanneer wij dat verband niet kunnen leggen doordat anderen dat op een bijna perfide wijze in hun taalgebruik doen, dan heb ik daar een probleem mee. Die terminologie is grondwettelijk vastgelegd.

Mijnheer de voorzitter, we maken ons ongerust omdat er nog steeds moet worden gesproken over Vlaamse Raad. We zien hoe moeilijk het is om deze assemblee ook grondwettelijk bekend te laten staan als Vlaams Parlement. Dan betreur ik het dat Wallonie-Bruxelles naar de buitenwereld toe wordt gepromoot. Dat heeft immers geen wettelijke basis. Ik deel de bekommernis van de vraagsteller en ben benieuwd naar het antwoord.

De voorzitter : Ik wil alleen maar opmerken dat wij de eersten waren om de benaming Vlaams Parlement te gebruiken, terwijl er in de Wetstraat werd gesproken over Vlaamse Raad.

De heer Kris Van Dijk : Ik denk niet dat wij door het gebruik van de term 'parlement' mensen in een andere regio voor het hoofd hebben gestoten. In Brussel wonen misschien niet zo heel veel Vlamingen, maar het zijn er toch tienduizenden.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : We hebben ook niemand enig nadeel berokkend.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, er zijn ongetwijfeld belangrijkere dossiers met betrekking tot de relatie tussen Vlaanderen en de andere deelstaten en de federale overheid – waarop we onze aandacht moeten vestigen – dan dit punt. Ik vertolk wellicht ieders mening als ik zeg dat er meer essentiële zaken zijn waarover we van gedachten moeten wisselen of van mening verschillen met anderen in dit land. Niettemin heeft dit dossier een symboolwaarde. In de politiek wordt soms ook gedebatteerd over de-

tails. Mijnheer Van Nieuwenhuysen, naar aanleiding van uw vraag aan mij in de commissie heb ik me ertoe verbonden om een brief te schrijven over deze zaak. Ik heb dat ook gedaan.

Het dossier waarnaar ik verwees in het antwoord op de schriftelijke vraag, bevat een beknopt en niet-exhaustief overzicht van de situaties waarin de Franse Gemeenschap de benaming Wallonie-Bruxelles gebruikt en een bundel brieven die voormalig minister-president Van den Brande aan de Franse Gemeenschap en het Waals Gewest heeft verstuurd naar aanleiding van een advertentie in het tijdschrift Wallonie-Bruxelles, waarin Wallonië en Brussel territoriaal als een geheel werden voorgesteld. Ook bevat het de schriftelijke vragen die u reeds stelde over deze aangelegenheid en de brieven die ik aan de andere ministers-presidenten heb gestuurd in dit verband. Dat zijn dus de elementen op basis waarvan deze discussie is gevoerd.

Op mijn brief van 25 juli 2003 heb ik – enigszins voorspelbaar – geen antwoord gekregen. De heer Hasquin is een uitstekende collega, waarmee ik op heel veel vlakken constructief kan samenwerken. Toch kan ik niet ontkennen dat er op het communautaire vlak een zeker spanningsveld bestaat tussen ons.

Ik verwijs dan naar de heel boeiende discussie die hij in *Le Soir* heeft geopend over de begrotingsoverschotten van de diverse gewesten en gemeenschappen. Hoewel hij de leiding heeft over een gebied dat jaarlijks met tekorten kampt, en krampachtig tracht die tekorten niet groter te laten worden, wees hij Vlaanderen met de vinger, dat jaar na jaar enorme overschotten boekt en zo heel dit land in staat stelt het Stabiliteitspact te respecteren. Men moet durven. Ik vind dat getuigen van een verregaande politieke moed.

De heer Hasquin heeft dus niet geantwoord. Ik wil daar geen overdreven gewicht aan geven en wil dit dus niet opblazen tot een groot incident, maar ik heb me er inderdaad toe verbonden dit aan te zullen kaarten bij het Overlegcomité, indien ik geen antwoord zou krijgen. Ik zal dat ook doen. Dit zal dus niet worden verwezen naar de Griekse kalenden.

Wallonie-Bruxelles is een benaming die sinds 1996 door de Franse Gemeenschap wordt gebruikt om zich vooral, maar niet uitsluitend, in het buitenland te profileren. Deze voorstelling valt deels te verklaren door de wijziging van artikel 138 van de Grondwet na het afsluiten van het Sint-Michielsakkoord. Hierdoor werd in de mogelijkheid voorzien

Somers

om bevoegdheden van de Franse Gemeenschap over te hevelen naar enerzijds het Waals Gewest in het Franse taalgebied en anderzijds de Franse Gemeenschapscommissie in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het gevolg van deze Franstalige regionalistische visie op de staatshervorming was dat de Franse Gemeenschapscommissie een deelstaat werd, die inzake de overgedragen bevoegdheden decreten kan uitvaardigen en ontsnapt aan het administratieve toezicht van de Franse Gemeenschap.

Vlaanderen koos bewust niet voor deze regionalistische benadering. Vlaanderen heeft een communautaire visie op de staatshervorming. De Vlaamse Brusselaars zijn vooral Brusselse Vlamingen. Anders dan de Franse Gemeenschap oefent de Vlaamse Gemeenschap inzake de overgedragen bevoegdheden haar bevoegdheden niet alleen uit in het Nederlandse taalgebied, maar ook ten aanzien van de unicommunautaire Vlaamse instellingen in Brussel.

De band tussen Vlaanderen en Brussel is door de diverse Vlaamse regeringen steeds meer benadrukt dan dat de Franstaligen dit deden. Door de overheveling na 1993 van een bijzonder ruim pakket aan bevoegdheden van de Franse Gemeenschap naar de Franse Gemeenschapscommissie liet Wallonië juridisch-constitutioneel eigenlijk Brussel enigszins los.

In die zin is het paradoxaal dat uitgerekend de Franse Gemeenschap uitpakt met de naam Wallonie-Bruxelles. Vlaanderen heeft er immers steeds bewust voor gekozen om geen gebruik te maken van de bepalingen van de artikelen 65 en 66 van de bijzondere wet inzake Brussel die in de mogelijkheid voorzien voor het Vlaams Parlement om bij decreet verordeningbevoegdheid toe te kennen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Deze handelwijze, ondersteund door alle Vlaamse regeringen, ongeacht hun samenstelling, is een louter institutionele vertaling van de slogan 'Vlaanderen laat Brussel niet los'.

In 1996 werden tussen de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest en de Cocof verschillende samenwerkingsakkoorden gesloten om het buitenlands beleid en de buitenlandse handel te optimaliseren. Sindsdien stelt de Franse Gemeenschap zich in het buitenland voor onder de benaming Wallonie-Bruxelles. Hierdoor kan de verkeerde indruk worden gewekt dat Brussel een territoriale eenheid

vormt met het Waals Gewest, en dat Brussel een onderdeel vormt van dat gewest.

Dat is ons probleem, mijnheer Van Nieuwenhuisen. Deze voorstelling is uiteraard in strijd met de federale structuur van dit land en met de bepalingen 2 en 3 van de Grondwet. Brussel is niet alleen de hoofdstad van Vlaanderen, maar ligt ook territoriaal volledig ingekapseld in het Nederlandse taalgebied. Bovendien lijkt het door het gebruik van Wallonie-Bruxelles alsof Vlaanderen geen enkele bevoegdheid heeft in Brussel. Men tracht in de communicatie beide van elkaar los te koppelen. Ten slotte wordt impliciet gesuggereerd dat Brussel een Franstalige stad is en geen tweetalig gewest.

Ik herhaal nogmaals dat dit significant is, maar dat het belang ervan niet mag worden overdreven. Het enige wettelijke verweer dat de Vlaamse Gemeenschap hiertegen heeft, is deze problematiek te bespreken binnen het Overlegcomité, conform de bepalingen van artikel 32, paragraaf 2 van de gewone wet van 9 augustus 1980. Zoals gezegd, is Wallonie-Bruxelles een benaming die weliswaar mogelijk verwarring schept. Het gebruik ervan getuigt niet van een grote federale loyaliteit. Maar louter juridisch bekeken kan er weinig tegen worden ondernomen. Ik sta uiteraard altijd open voor suggesties terzake. Het is duidelijk dat het gebruik van de benaming niets verandert aan de federale structuur van ons land, zoals vastgelegd in de Grondwet en de bijzondere wetten. Dat is dus niet ons probleem. Ik wil nogmaals benadrukken dat de institutionele band tussen Vlaanderen en Brussel veel sterker is dan die tussen de Franse Gemeenschap en Brussel.

Ik wil daar nog iets aan toevoegen. Wij hebben gekozen voor een communautaire visie op de staatshervorming, de Franstaligen voor een regionalistische. Onze kritiek op de benaming Wallonie-Bruxelles is ingegeven door onze communautaire visie, maar we moeten zorgvuldig omspringen met onze eigen communicatie terzake. Ofwel wijzigen we onze houding en oordelen we dat het beter is Brussel wat meer in beeld te brengen in onze communicatie. Dan gaan we zelf spreken over Brussel-Vlaanderen, maar dat staat dan haaks op de kijk die we steeds hebben gehad op Brussel als hoofdstad van Vlaanderen, als een gebied waar Vlaanderen ook aanwezig is. Ofwel blijven we bij ons standpunt en promoten we ons in het buitenland als Vlaanderen. Dat is voor mij een goede optie. We moeten dat consequent doen.

U hebt een punt als u me vraagt dat onderwerp ter sprake te brengen op het Overlegcomité. We storen ons aan de Franse benaming. We moeten het echter

Somers

niet opblazen tot het conflict der conflicten tussen de gemeenschappen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het klopt dat er belangrijker zaken zijn, zoals de transfers, de splitsing van het kiesarrondissement of het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, de fiscale autonomie, enzovoort. Ook op dat vlak gebeurt er echter weinig.

Dit is inderdaad een detailkwestie. Alle detailkwesties vormen echter één geheel binnen een grote en perverse strategie. Iedereen weet zeer goed wat de Franstaligen willen bereiken. Het gaat om de uitbreiding van Brussel en de link met Wallonië. De benaming is maar één klein element dat daarin meespeelt.

Het is echter niet zo onbelangrijk. U hebt daarnet verwezen naar het gebruik van het begrip Wallonie-Bruxelles in het buitenlands handelsbeleid van Wallonië en Brussel. Het imago voor het aantrekken van investeringen en het bevorderen van de export belangt ons aan. Het moet duidelijk zijn dat Brussel ook deel uitmaakt van de Vlaamse Gemeenschap.

U geeft toe dat u weinig mogelijkheden hebt om de wettelijkheid af te dwingen. U kunt de zaak enkel voorleggen aan het Overlegcomité. U zult dat ook doen. Ik maak me daar geen illusies over.

Minister-president Bart Somers : Volgens u zou ik het dan beter niet doen ?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Men moet altijd proberen. Het zou echter niet het eerste dossier zijn dat met een sisser afloopt. U zult dat dus nog maar eens moeten aanvaarden. Uw en onze conclusie is bekend. Voor ons hoeft het allemaal niet meer. Blijkbaar vindt u het nog altijd de moeite om er uw Latijn in te steken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het stemrecht voor Vlamingen in het buitenland bij de verkiezingen van 2004

Vraag om uitleg van mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over de organisatie van de verkiezingen van juni 2004 voor het Vlaams Parlement, voor Vlamingen in het buitenland

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Van Dijck tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het stemrecht voor Vlamingen in het buitenland bij de verkiezingen van 2004, en van mevrouw De Maght tot minister-president Somers, over de organisatie van de verkiezingen van juni 2004 voor het Vlaams Parlement, voor Vlamingen in het buitenland.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, deze vraag gaat over een onderwerp dat spijtig genoeg niet tot onze bevoegdheid behoort. Het belangt ons wel zeer sterk aan.

Bij de federale verkiezingen van mei jongstleden hebben veel Belgen die in het buitenland wonen, gebruik gemaakt van de wet van 7 maart 2002 tot wijziging van het kieswetboek. Ongeveer 114.000 Belgen in het buitenland hebben hun stemrecht vervuld. Deze bijzondere wet van 7 maart 2002 maakte ook een einde aan de inefficiënte, halfslachtige en derhalve dure wet van 1 december 1998. Daardoor is het nu gemakkelijker om een stem uit te brengen. De wet van 7 maart 2002 is echter enkel van toepassing op de verkiezing van de federale kamers. Ik kan me indenken dat heel wat Vlamingen in de wereld ook hun stem wensen uit te brengen voor hun – Vlaams – parlement.

De gecoördineerde versie van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 regelt de verkiezingen van de Vlaamse Raad. In artikel 25, paragraaf 1 staat immers dat de leden van de Vlaamse Raad rechtstreeks worden verkozen door 'de Belgen die de volle leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, in de bevolkingsregisters van een gemeente van het grondgebied van het Vlaams Gewest zijn ingeschreven en niet verkeren in één der gevallen van uitsluiting of schorsing bedoeld in de artikelen 6 tot 9 bis van het kieswetboek.'

Van Dijck

Door deze bijzondere wet kunnen enkel maar degenen die in de bevolkingsregisters van een Vlaamse gemeente zijn ingeschreven, hun stem uitbrengen voor de Vlaamse Raad. Bijgevolg kunnen Vlamingen in het buitenland ook volgend jaar niet deelnemen aan de verkiezingen voor het Vlaams of het Europees Parlement.

De huidige wetgeving moet dan ook worden aangepast. In eerste instantie moet de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 worden aangepast. Bovendien moet er een wet worden goedgekeurd die vergelijkbaar is met die van 7 maart 2002.

Mijnheer de minister-president, de federale overheid heeft een aantal initiatieven genomen. Acht de Vlaamse regering het opportuun en/of wenselijk dat de federale wetgever een initiatief neemt, zodat de Vlamingen in het buitenland voor de verkiezingen van 13 juni 2004 voor het Vlaams en het Europees Parlement hun stem kunnen uitbrengen? Welke stappen zal de Vlaamse regering dienaangaande nemen? Indien er een oplossing wordt gevonden, wie zal dan instaan voor de financiering?

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het aantal uitgeweken landgenoten wordt geschat op 500.000. Op 18 mei 2003 namen 113.987 Belgen effectief deel aan de federale verkiezingen. Onder hen waren er ongeveer 57.000 Vlamingen. Dit betekent dat slechts een minderheid zijn stem heeft uitgebracht, ook al was er een wettelijke verplichting.

We moeten de uitgeweken Vlamingen de kans bieden om in contact te blijven met de Vlaamse overheid en om hun rol als burgers verder te blijven spelen. In veel gevallen zijn het Vlaamse 'ambassadeurs'. We kunnen ervoor zorgen dat ze bij de verkiezing van het Vlaams Parlement worden betrokken. Indien we dit project goed willen voorbereiden, dan moeten dringend enkele beslissingen worden genomen.

Uit allerhande reacties blijkt dat de verkiezingen van 18 mei 2003 goed waren georganiseerd. De ambassades hebben heel wat werk verzet om de deelname aan de verkiezingen mogelijk te maken. Die ervaring kunnen we op regionaal niveau gebruiken om de verkiezingen vlot te laten verlopen. We moeten daar echt wel gebruik van maken.

Mijnheer de minister-president, zult u een initiatief nemen om de organisatie van de regionale verkiezingen voor in het buitenland verblijvende Vlamingen te bespreken op het Overlegcomité? Werd dit punt reeds geagendeerd? Heeft de Vlaamse regering een idee hoeveel de organisatie van de verkiezingen kost? Werden er al afspraken gemaakt over wie de kosten zal dragen? Is de Vlaamse regering bereid om die kosten eventueel te dragen? Heeft het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap recente cijfers over het aantal kiesgerechtigde Vlamingen in het buitenland? Indien alles in orde zou komen, is het dan aan de kiezers zelf om een kiesomschrijving aan te duiden of zou dit ambtshalve gebeuren, bijvoorbeeld op basis van de vroegere woonplaats in Vlaanderen?

De mensen die in het buitenland wonen en nog steeds geïnteresseerd zijn in hetgeen in Vlaanderen gebeurt, moeten bij de zaak worden betrokken. Ik ben geen racist. U mag mijn volgende opmerking dus zeker niet verkeerd interpreteren. Een vreemdeling die naar hier verhuist, behoudt zijn oorspronkelijke nationaliteit en krijgt er eventueel de Belgische bovenop. Belgen die onze 'ambassadeurs' zullen zijn, hebben nu geen kans hun mening over hetgeen in Vlaanderen gebeurt, te kennen te geven. Ze wensen op de hoogte gehouden te worden: vandaar trouwens het succes van de Vlaamse internationale uitzendingen. Ze hebben dan ook het recht om hun stem te laten horen.

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Het is een heel nobel idee om Vlamingen in het buitenland te laten meestemmen voor het Vlaams Parlement. We moeten echter wel nagaan waarom het in het begin niet zo was geregeld. De gewestraden zijn doelbewust buiten die regeling gehouden, omdat werd gevreesd dat het juridisch moeilijk vol te houden was. Iemand die in Indonesië woont, zou kunnen meestemmen voor het Vlaams Parlement, terwijl iemand die in Komen woont en dat zou willen, dit niet kan. Wat kunnen de gevolgen zijn als iemand uit Voeren of elders in Vlaanderen wil meestemmen voor de Waalse Gewestraad, en als iemand uit Vlaanderen wil meestemmen voor de Brusselse Hoofdstedelijke Raad? Dat zijn mogelijke risico's. Mensen zouden naar het Arbitragehof kunnen stappen en daar gelijk krijgen. We moeten de mogelijke gevolgen dus goed overwegen.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, collega's, de vraag of Vlamingen wel of niet kunnen deelnemen aan Vlaamse verkiezingen is terecht en pertinent. Mijnheer Caluwé, u hebt gelijk dat we daar behoedzaam mee moeten omspringen. We moeten het juridisch goed onderbouwen en ongewenste consequenties uitsluiten. Ik zie niet onmiddellijk een mogelijke schending van het gelijkheidsbeginsel tussen buitenlanders die zich inschrijven in een Vlaamse gemeente en kunnen deelnemen aan verkiezingen voor het Vlaams Parlement, en een Vlaming die wil deelnemen aan de verkiezingen voor het Waals Gewest. Het is wel relevant genoeg om in het achterhoofd te houden bij het nagaan van de mogelijkheden.

Het idee om de wet van 7 maart 2002 uit te breiden of een analoge wet te maken voor de Vlaamse verkiezingen, ben ik zeer genegen. De argumenten die in de vragen worden aangehaald, kan ik volledig onderschrijven. Ik zal met de federale overheid – want het is haar bevoegdheid – overleggen om terzake een initiatief te nemen. In Vlaanderen is er een draagvlak om over de partijgrenzen heen in die richting te werken.

Artikels 2 en 4 van de bijzondere wet van 16 juli 1993 bepalen dat de gewesten 50 percent van de kosten dragen van de verkiezingen voor de parlementen van de gewesten en de gemeenschappen. Het gaat onder meer over uitgaven voor de verzekeringspremies en de reisvergoedingen van de leden van het kiesbureau, en de reiskosten van sommige kiezers. Daarnaast dragen de gewesten bij in sommige algemene kosten van de organisatie.

De Vlaamse regering schrijft voor haar verplichte bijdrage in de organisatiekosten van de verkiezingen voor het Vlaams Parlement een bedrag van 1,2 miljoen euro in de begroting 2004 in. Die raming is gebaseerd op de ramingen van de federale begroting. Uit de cijfers van de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken blijkt dat de kosten voor het stemrecht van Belgen in het buitenland in 2003 opliepen tot 2,5 miljoen euro op de federale begroting. Aangezien er nog geen regeling is voor een eventuele deelname van Belgen in het buitenland aan deze verkiezingen, is er nog geen afspraak voor de verdeling van de kosten. Ik veronderstel dat dezelfde logica als in artikel 2 en 4 zal worden gevolgd.

Het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap beschikt niet over recente cijfers over het aantal kiesgerechtigde Vlamingen in het buitenland. Uit de cijfers van het Rijksregister blijkt dat er ongeveer 260.000 Belgen in diplomatieke posten zijn ingeschreven en dat er ongeveer 339.000 Belgen naar het buitenland zijn vertrokken zonder inschrijving in een diplomatieke post. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen Franstaligen en Vlamingen.

Van die 260.000 potentiële Belgische kiezers in het buitenland voor de verkiezingen van 18 mei 2003 voor Kamer en Senaat, hebben zich 113.987 kiezers ingeschreven. Dat is opvallend veel. Daarvan hebben zich 46.110 kiezers in Vlaamse gemeenten ingeschreven. (*Opmerkingen van mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht*)

Ik zal dat cijfer nog eens laten nakijken. Hoe dan ook, voor die verkiezingen konden de kiezers vrij hun gemeente van inschrijving in België kiezen. Aan de gekozen kiesgemeente is dan ook de kieskring gekoppeld. Die logica zal waarschijnlijk worden voortgezet voor de Vlaamse verkiezingen.

We moeten aandringen bij de federale overheid om de mogelijkheid dat Vlamingen volgend jaar kunnen deelnemen aan de Vlaamse verkiezingen, behoedzaam maar principieel hard te maken. Er zijn blijkbaar al wettelijke initiatieven genomen in de Kamer. Dat is goed. De Vlaamse regering kan, ook namens deze commissie, aandringen op een initiatief.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : We hebben inderdaad kennisgenomen van een voorstel van bijzondere wet van de MR. In de titulatuur van die wet wordt trouwens gesproken over het Vlaams Parlement – nu moet alleen nog de wetgeving volgen. Ook in het Frans wordt gesproken over 'le Parlement flamand'. Blijkbaar is daar de bocht reeds genomen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.23 uur.*

BIJLAGE

Vlaamse regering
Kabinet van de minister-president

Martelaarsplein 19, 1000 BRUSSEL
 Tel. 02-553 29 11 - Fax. 02-553 29 05
 E-mail: kabinet.somers@vlaanderen.be
 E-mail: persdienst.somers@vlaanderen.be

uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar / e-mail	telefoonnummer	datum

Betreft : Vragen om uitleg van de heren André-Emiel Bogaert en Chris Vandenbroeke over het Overlegcomité van 22 september 2003 -lijst van hangende dossiers

Mijnheer,

In antwoord op uw vraag van 27 oktober jl. bezorg ik u hierbij de hangende dossiers bij het Overlegcomité.

een dossier waarvoor er in het kader van het Overlegcomité nog geen oplossing gevonden is, is het dossier van de nationale plantentuin van België. (de laatste keer op het overlegcomité op 4 april 2003)

Ondertussen is er wel een oplossing gevonden voor de volgende dossiers:

1. Historische dossiers:

- Beaulieu: terugvordering van 39 miljoen euro, ten gunste van Vlaanderen
- Rijksadministratief centrum verkoop gebouw: verdeling van de opbrengst van de verkoop van 27,1 miljoen euro; te verdelen tussen het federale niveau en de betrokken Gewesten en Gemeenschappen op basis van een sleutel
- Rijksadministratief centrum achterstallige huur ter waarde van 19,44 miljoen euro, ten gunste van het Waalse gewest
- Résidence Palace: de federale overheid is bereid het deel van de franse gemeenschap terug te kopen voor het bedrag van 2,5 miljoen Euro
- Restwaarden van investeringen aan schoolgebouwen van de Belgische krijgsmacht in Duitsland, gestort door Duitsland, bedraagt 2,5 miljoen euro en moet worden verdeeld tussen de gemeenschappen

2. Dossiers voor de rechtbank

- Aquafin verleden: ca. 187 miljoen euro
- RSZ-achterstallen van de Franse gemeenschap ca. 136,3 miljoen euro

3. Waterzuivering

Het overlegcomité neemt akte van de regeling van die de Vlaamse Regering voorziet waarbij Aquafin factureert aan de drinkwatermaatschappijen die daarop 21% BTW betalen maar deze kunnen aftrekken. De drinkwatermaatschappijen factureren het waterverbruik aan de eindverbruiker die 6 % BTW betaalt. Deze maatregel moet toelaten de bestaande waterheffing op te heffen. Mocht blijken dat deze regeling niet binnen het jaar kan worden uitgevoerd, wordt de eis van het Gewest van een BTW verlaging tot 6 % opnieuw onderzocht.

4. Parallel wordt de eis van een BTW verlaging tot 6% voor schoolgebouwen en uitrusting voor wetenschappelijk onderzoek verder onderzocht.

Met vriendelijke groeten,

Jan KERREMANS
kabinetschef